SVOBODA
Founded in 1893 in Jersey City, NJ
Published by the Ukrainian National Association

www.svoboda-news.com

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз

Рік 119, ЧИСЛО 41, П'ЯТНИЦЯ, 12 ЖОВТНЯ 2012 РОКУ 1893 Vol. 119, No. 41, FRIDAY, OCTOBER 12, 2012 $1.00

ПАРЕ очікує, що Віктор Янукович виконає обіцяне

КИЇВ. – Співдоповідачка Парляментської Асамблеї Ради Европи (ПАРЕ) в питаннях України Майліс Репс в інтерв'ю для київської газети „Комерсант–Україна"підкреслила, що демократичний світ вважатиме неприйнятною відмову української влади від своїх обіцянок щодо звільнення колишнього прем'єр-міністра Юлії Тимошенко з ув'язнення.

„Кілька місяців тому ми мали дискусію з Президентом Віктором Януковичем, – сказала М. Репс, – і він чітко заявив, що наколи всі рівні апеляції для Юлії Тимошенко будуть пройдені, – а це вже на сьогоднішній день сталося, – то він розгляне можливість вирішити це питання в політичний спосіб".

М. Репс розповіла, що цими днями зустрічалася у Старсбурзі з представником України в моніторинґовому комітеті ПАРЕ Юлією Льовочкіною і почула від неї, що Київ очікує на остаточне рішення Европейського суду з прав людини у цій справі. „Та вся річ у тому, – пояснила М. Репс, – що розгляд справи в Европейському суді може забрати довгий час, а по-друге, це в жодному разі не є виправданням для того, щоб Президент Янукович відкладав ухвалення свого власного рішення. Тому ми все ще чекаємо від нього тих позитивних кроків, котрі він, як нам здавалося, готовий був зробити. На нашу думку, найреальнішим шляхом тут була б амнестія, бо помилування у випадку з Юлією Тимошенко не виглядає можливим".

Щодо Юрія Луценка, то М. Репс сказала, що ця справа дещо інша, оскільки вже є висновок Европейського суду з прав людини про те, що затримання Ю. Луценка було незаконним. „Ми не будемо вказувати українській владі, який саме шлях розв'язання проблеми є найкращий, нехай вона знайде той варіянт, який їй найбільше підходить", – додала М. Репс.

Відповідаючи на запитання, чи можливе застосування санкцій щодо України у зв'язку з незадовільним станом деемократії в країні, М. Репс сказала: „Ніхто не накладає на країну санкції перед виборами. Зараз ми спрямовуємо всі наші зусилля, щоб підтримати проведення в Україні вільних і чесних виборів. Але, певна річ, ми беремо до уваги той факт, що провідники опозиції залишаються у в'язниці і що засоби масової інформації у вашій країні не є вільні. Все це для нас неприйнятне, але ми сподіваємося вплинути на це, підтримавши вільні вибіори". Тому, мовляв, покищо рано вдаватися до жорсткіших дій. „Ми не визначаємо крайніх термінів. Обидві сторони усвідомлюють, що санкції – це крайній засіб. Санкції застосовуеться тоді, коли утривалюється відчуття, що співпраця припинилася. І якщо ми дійдемо до рівня, коли діялог вже стане неможливий, тоді будемо готові діяти", – підкреслила М. Репс. (*„Українська правда", УНІАН, „Газета по-українськи"*)

Український фестиваль відбувся у Випані

Левко Хмельковський

ВИПАНІ, Ню-Джерзі. – 6 жовтня учасники українського фестивалю, який відбувся біля Української католицької церкви св. Івана Хрестителя в Українському американському культурному центрі Ню-Джерзі, милувалися стрункою будівлею храму в карпатському стилі, у якій тривають опоряджувальні роботи. Фестиваль завдяки сонячній погоді зібрав сотні гостей з навколишніх міст. Паркування авт, перевезення гостей від авт і вхід на фестивальну площу були безкоштовними, що теж сприяло масовості.

На площі розгорнули столи учасники ярмарку – численні продавці українських пам'яток, одягу, записів музики, мистецьких творів. Серед них були інформаційні кіоски Українського Народного Союзу, Української католицької освітньої фундації і Товариства „Друзі Українського Католицького Університету", Української католицької церкви св. Івана Хрестителя, кредитівок та інших організацій. Діти мали свій майданчик розваг, а шанувальники української кухні – великий вибір традиційних страв.

У святі взяли участь представники влади – конґресмен Родні Фремінґгайзен, посадники Вашинґтон-товншіп Джон Кріскус та Іст-Гановеру Рон Франсіола, фріголдер Моріс-кавнті Дейл Скапіціо та інші. Заступник посадника Іст-Гановеру Джон Фиримоска звернувся з привітанням до учасників свята. Гості у супроводі пароха о. Романа Мірчука оглянули новий храм, познайомилися з його будівничими. Побувати всередині нової церкви могли усі присутні.

Головним спонзором фестивалю стала Українська американська федеральна кредитова спілка „Самопоміч", значні пожертви зробили Український Народний Союз, „Рідна школа" Моріс-кавнті, Гелена і Леонард Мазури, похоронне заведення „Литвин і Литвин", „Чорноморська Січ", д-р Марта Лопатинська, д-р Роксолана та Іван Лещуки, Пласт, а також понад 100 інших добродіїв. Усі вони були згадані у програмі фестивалю.

Танцюристки школи „Іскра" відкрили фестиваль танцем „Привіт".

Під час представлення на сцені провідних спонзорів та організаторів фестивалю президент кредитівки „Самопоміч" Богдан Ватраль передав на розвиток Культурного центру 10 тис. дол., а комітет з проведення „бінґо" вручив о. Романові Мірчукові 12 тис.дол. на добудову церкви.

Впродовж дня відбулися два великих концерти. Свою танцювальну майстерність показали учасники танцювальних ансамблів-шкіл відомих хореографів Андрія Цибика та Григорія Момота. В групах різного віку ансамблю „Іскра" танцювали найбільш обдаровані учні А. Цибика. Вони брали участь в численних

(Закінчення на стор. 3)

Гості фестивалю під час концерту. (Фото: Левко Хмельковський)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Український фільм у „лонг-ліст“ „Оскара“

КИЇВ. — Фільм українського режисера Михайла Іллєнка „ТойХтоПройшовКрізьВогонь“ потрапив у „лонг-ліст“ номінантів на премію Американської кіноакадемії „Оскар“ у номінації „Найкращий фільм чужоземною мовою“. М. Іллєнко знімав фільм п’ять років. Головний герой картини – летун Іван Додока, літак якого потрапив в аварію. Летун встиг побувати у таборах, довго поневірявся країною, а у висліді опинився в індіянському племені у Канаді, де намагався наново облаштувати своє життя. Стрічка заснована на дійсній історії летуна радянської армії Івана Даценка, літак якого впав під Львовом. Доля І. Даценка була невідома, поки в 1967 році радянська делеґація на Всесвітній виставці в Монреалі не зустріла представника індіянського племени, який говорив чистою українською мовою. М. Іллєнко, Костянтин Коновалов і Денис Замрій над сценарієм працювали рік. Створення картини в цілому зайняли п’ять років. Усього в списку претендентів на „Оскар“ цього року фіґурує 71 праця. Вперше до списку потрапила Кенія, повідомляє прес-служба Американської кіноакадемії. Шорт-лист премії буде оголошений 10 січня 2013 року. Лавреатів премії „Оскар“ оголосять 24 лютого 2013 року. Фільм М. Іллєнка на „Оскара“ від України висунув Національний оскаровський комітет. З стрічкою „ТойХтоПройшовКрізьВогонь“ конкурував фільм „Дом с башенкой“ Єви Нейман, але через те, що вона ще не виходила у широкий прокат, рішення Національного оскаровського комітету було ухвалене на користь фільму М. Іллєнка, який встиг стати національним провідником українського прокату. У 2012 році „Оскар“ у номінації Найкращий фільм чужоземною мовою дістався іранській драмі „Розлучення Надера і Симін“ Асгара Фархаді. *(УНІАН)*

Росія обіцяє дешевий газ за вступ до МС

КИЇВ. — Приєднання України до Митного союзу (МС) дозволить знизити ціну на російський газ до 160 дол. за 1000 кубів, заявив 9 жовтня глава українського уряду Микола Азаров. „Росія нам висуває умови: приєднуйтесь до Митного союзу, і завтра у вас газ буде за 160 дол.“, – заявив чиновник. М. Азаров при цьому наголосив, що приєднання до Митного союзу в цілому відповідає національним інтересам України, оскільки близько 40 відс. міжнародного товарообігу України припадає на країни, що входять в МС. За словами прем’єра, з іншого боку, 30 відс. міжнародного товарообігу припадає на країни Евросоюзу (ЕС) і, відповідно, приєднання до зони вільної торгівлі з ЕС та політична асоціяція з ЕС – “відповідає національним інтересам“. Разом з тим прем’єр заявив, що Україна не хоче обирати між Митним союзом і зоною вільної торгівлі з ЕС, а хоче працювати з усіма, в тому числі і з країнами Азії. *(„Кореспондент“)*

Кожен 10-ий готовий продати свій голос

КИЇВ. — Майже 83 відс. українців не продадуть свій голос на виборах, про що свідчать результати дослідження громадської думки, проведене Фондом „Демократичні ініціятиви“ спільно з Київським міжнародним інститутом соціології. Згідно з вислідами дослідження, презентованими на прес-конференції 8 жовтня у Києві, не мають наміру продавати свій голос на парляментських виборах 82.9 відс. опитаних. При цьому 1.5 відс. з них висловили повну готовність продати свій голос за будь-якого кандидата і за будь-які гроші, 5.2 відс. – заявили, що готові продати свій голос, якщо їх влаштує запропонована сума, 4.6 відс. опитуваних згодні віддати голос у випадку, якщо вони все одно зібралися підтримувати кандидата, за якого пропонують гроші, 5.8 відс. – не змогли відповісти на питання про „продаж“ свого голосу. У той же час 53.2 відс. наголосили, що однозначно засуджують те, що на виборах виборцям пропонують гроші за голосування, наголосивши, що свій голос продавати не можна. 31.8 відс. опитуваних зазначили, що неґативно ставляться до купівлі голосів виборців, але розуміють це, оскільки у людей бувають різні ситуації. Тільки 10.3 відс. опитаних відповіли, що позитивно ставляться до купівлі голосів виборців на виборах, вважаючи, що це дає можливість людям заробити. *(„Кореспондент“)*

Відкрили пам’ятник воїнам Армії УНР

ХОЛОДЕЦЬ, Хмельницька область. – 23 вересня у селі відбулось урочисте відкриття пам’ятника на братській могилі воїнів Армії Української Народної Республіки.

Протягом року активісти благодійної ініціятиви „Героїка“ досліджували архівні документи, опитували старожилів, залучали добродійців та небайдужих, аби спорудити цей пам’ятник.

17 козаків та старшин 10-го полку „сірожупанників“ потрапили у полон до більшовиків після бою під селом Купіль, який відбувся 1 червня 1919 року. Того ж дня полонені були розстріляні на березі ставка у селі Холодець. Цю подію висвітлив фронтовий часопис „Український козак“ 31 серпня 1919 року. Рідкісну газету відшукали дослідники „Героїки“ у фондах Національної бібліотеки України ім. Володимира Вернадського.

20 липня вони відвідали місце поховання страчених. 8 вересня розпочалось будівництво пам’ятника, до якого, в різний спосіб, долучилось багато людей практично з усіх областей України. Будівельними роботами керував майстер Олег Собченко.

В урочистий день відкриття на сільському цвинтарі виступив координатор „Героїки“ Павло Подобєд.

Пам’ятник освятили священики Української Автокефальної Православної Церкви о. Василь з села Холодець, о. Олександер з села Попівці та митрофорний протоєрей о. Володимир з села Порохня.

Завершенням меморіяльних заходів став перегляд фільму „Українська революція“ режисера Івана Канівця в залі сільського клюбу.

Ініціятива „Героїка“

На відкритті пам’ятника промовляє Павло Подобєд.

Перепоховали 13 вояків Дивізії „Галичина“

Марта Осадца

ЗОЛОЧІВ, Львівська обл. – 19 вересня відбулося урочисте перепоховання останків 13 вояків Дивізії „Галичина“, які загинули у битві під Бродами в липні 1944 року поблизу села Червоного на Золочівщині.

Останки вояків були віднайдені пошуковцями комунального підприємства Львівської обласної ради „Доля“ під час пошукових експедицій 2011-2012 років у селі Бужок та біля сіл Кругів і Колтів Золочівського району.

Як розповів директор „Долі“ Святослав Шеремета, при розкопах в одного з полеглих пошуковці знайшли перстень з вирізьбленим тризубом. Перстень передадуть для експозиції Музею національно-визвольних змагань у Львові.

У декількох розкопах на останках пошуковці віднайшли жетони. Однак, як зазначив С. Шеремета, ідентифікувати особистість воїна покищо неможливо, оскільки німецька сторона ще не надала відповіді на запити про Українську Дивізію „Галичина“.

Під час перепоховання Панахиду відслужила група священиків, у присутності представників Львівської обласної та Золочівської районної рад та громадських організацій области.

Труни з останками захоронили на Військовому меморіяльному цвинтарі поблизу села Червоне.

Почесний постріл.

Момент перепоховання.

Кіровоградський варіянт захисту свободи слова

Світлана Орел

КІРОВОГРАД. – 14 вересня студенти Льотної академії, Кібернетико – технічного коледжу, професійно-технічного училища ч. 4, будівельного технікуму і школи ч. 2 дружною колоною підійшли до громадської приймальні об'єднаної опозиції Всеукраїнського об'єднання „Батьківщина", де мало відбутися пікетування на захист засобів масової інформації … від опозиції.

При детальнішому знайомстві з молоддю журналісти з'ясували, що більшість присутніх не знає, чого вони сюди прийшли. Деякі вважали, що мають протестувати проти народного депутата Валерія Кальченка.

9 вересня невідомий чоловік напав на тележурналіста Ігоря В'юна.

Представники владних сил однозначно назвали напад політичним замовленням і звинуватили у ньому опозицію. Представники міліції заявили, що підозрюваним у нападі виявився 31-річний місцевий житель. Причиною стала особисте неприязне ставлення через невирішені цивільно-правові питання.

Тільки ж І. В'юна важко назвати серйозним журналістом. Так, він останнім часом працював у телерадіокампанії. Вадим Мурований та Андрій Богданович, які зараз керують кампанією, найголовнішою темою обрали прославляння влади і Партії Реґіонів.

І. В'юна ця команда має за виконавця. Він не веде авторських передач, не займається самостійними журналістськими розслідуваннями. Журналісти вважаєть, що він будівельникам, які ремонтують його квартиру. Врешті, чи так це, мають з'ясувати правоохоронні органи.

Народний депутат В. Кальченко очолює обласний штаб об'єднаної опозиції. Він не раз звертався з депутатськими запитами щодо надмірної присутності в етері партії влади і ігнорування опозиції. Організатор пікетування А. Богданович заявив, що ці запити дуже заважають працювати.

І хоча до кіровоградської опозиції може бути багато претензій, але така пропозиція звучить, як знущання.

Єжи Бузек виступив в Києво-Могилянській академії

Марта Фаріон

КИЇВ. – Президент Европейського союзу (ЕС) у 2009- 2012 роках та прем'єр-міністер Польщі у 1997-2001 роках Єжи Бузек виступив 14 вересня в Києво-Могилянській академії з лекцією „Европейський Союз та Україна: якої Европи ми прагнемо?", яка викликала зацікавлення студентів, викладачів та гостей університету.

Єжи Бузек серед студентів Києво-Могилянської академії.

Є. Бузек зазначив, що неможливо уявити Україну без Европи і Европу без України. Він заявив, що країнам сучасної Европи, зокрема Україні та Польщі, потрібно розпочати нову еру співпраці і порозуміння.

Звертаючись до студентів, Є. Бузек висловив переконання, що ключова роля у цьому процесі належить молодому поколінню, яке має широкі можливості розвитку та свободу вибору. На його думку, саме у Києво-Могилянській академії це розуміють найкраще. Є. Бузек також прийняв пропозицію стати членом Міжнародного клюбу друзів Києво-Могилянської академії.

Український фестиваль...

(Закінчення зі стор. 1)

концертах у штатах Ню-Йорк, Ню-Джерзі, Арізона, в столиці США – Вашінґтоні. Створений за підтримки Української Православної Церкви в США ансамбль Григорія Момота „Барвінок" об'єднав дітей і молодь від п'яти до 18 років і теж став відомий завдяки виступам на багатьох сценах. На фестивалі виступив також ансамбль „Чорнобривці», який заснувала в Стейтен Айленді, Ню-Йорк, дочка хореографа Христина Момот. Узяли участь в концерті Український народний ансамбль „Казка" з Пенсильванії, самодіяльна танцювальна група „Бабароцин" з Ню-Йорку, співочі ансамблі „Самоцвіт" (жінки на чолі з Оксаною Телепко) та „Солов'їний край" (учениці Лілії Кушнір з школи Українського музичного інституту). Співали Вероніка Наливайко, Аня Косакевич, з бандурою – Калина та Уляна Лещук, з скрипкою – Ксеня Яворська. Юна Саша Бутман показала свою майстерність з художньої гімнастики, дует Насті Каспрук та Юлії Вознюк з Савт Рівер сподобався емоційним співом. Вели програму Олександра Завадівська і Ярослав Куземчак.

Українська католицька освітня фундація та „Самопоміч" провели льотерії. Відбулось змагання на швидкісне споживання вареників. Увечорі забриніла музика забави.

У підготуванні та проведенні фестивалю брали участь численні добровольці, зокрема Юрій Косакевич, Іван Лещук, та Володимир Сизоненки, сім'я Челяків та багато інших.

Фоторозповідь про фестиваль буде вміщено в наступному числі „Свободи".

Конґресмен Родні Фремінґгайзен з учасницями ансамблю „Солов'їний край".

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Мовний закон не чинний на Львівщині

ЛЬВІВ. — 9 жовтня Львівська обласна рада на сесійному засіданні ухвалила рішення про внесення змін до обласної програми з розвитку української мови, культури та історичної свідомости громадян Львівщини на 2012 рік, одним з пунктів якого є визнання нечинним на території Львівської области закону „Про засади державної мовної політики". За таке рішення проголосували 64 депутати. Відповідну пропозицію внесла депутат від Всеукраїнського об'єднання „Свобода" Ірина Фаріон. За її словами, „закон слід визнати нечинним з огляду на його антидержавну сутність та брутальні порушення під час його ухвалення у Верховній Раді". Після ухвалення даного рішення з пунктом про „визнання нечинним мовного закону на території области", деякі депутати не приховували у коментарях журналістам, що дане рішення є політичним і не має юридичної сили, а тому слід очікувати, що незабаром це рішення обласної ради буде опротестовано прокуратурою. У Львівській обласній раді 116 депутатів. 3 липня Верховна Рада ухвалила закон „Про засади державної мовної політики", що викликало хвилю протестів по всій Україні. Опозиція заявляла, що закон прийнято з істотними порушеннями. Закон дозволяє використовувати в офіційному діловодстві не українську мову, а ту, якою в цьому реґіоні розмовляє не менше 10 відс. жителів. 10 серпня закон набув чинности. Після підписання закону Президент України Віктор Янукович доручив створити робочу групу при Кабінеті міністрів з питань підготування системних пропозицій щодо вдосконалення законодавчого забезпечення застосування мов в Україні. Головою робочої групи з підготування нової редакції закону про мови є віцепрем'єр-міністер – міністер охорони здоров'я Раїса Богатирьова. Низка міських та обласних рад ухвалили рішення щодо надання російській мові статусу реґіональної. *(УНІАН)*

До 140-річчя В. Кричевського

КИЇВ. — 31 грудня виповниться 140 років від дня народження видатного українського художника, архітектора і графіка Василя Кричевського (1872-1952), автора Державного герба України, гривні та поштових марок Української Народної Республіки, засновника українського стилю в архітектурі, першого ректора Державної академії мистецтв у Києві. 140-річчя В. Кричевського буде відзначено на державному рівні. Постановою Верховної Ради з цього приводу утворено організаційний комітет для проведення офіційних і громадських заходів, зокрема телевізійних і радіо програм, публікацій в інших засобах масової інформації про творчість мистця, випуску серії поштових марок, присвячених В. Кричевському (перша марка з портретом була випущена у 1997 році). *(„Голос України")*

Виборці не знають кандидатів

КИЇВ. — Згідно з вислідами соціологічного дослідження, проведеного Фондом „Демократичні ініціятиви" спільно з Київським міжнародним інститутом соціології, виборці не знають про кандидатів-мажоритарників, зазначає директор Фонду „Демократичні ініціятиви" Ірина Бекешкіна. У мажоритарних округах ситуація залишається найменш визначеною, зауважує вона. „17 відс. з тих, хто збирається йти на вибори, взагалі не знають нічого про те, що є мажоритарна половина виборів. 36 відс. не знають жодного кандидата на їхньому окрузі. Що стосується готовности продати свій голос – вона зменшилася. Безумовно, не продадуть свій голос 83 відс. Все ж у суспільстві міцніє думка, що це погано, що це засуджується", – зазначила соціолог. І. Бекешкіна уточнила, що відсотки вирахувані у відношенні до тих опитаних, хто висловив готовність узяти участь у голосуванні. Водночас готовність проголосувати висловили 77 відс. опитуваних. Опитування проводилося в 111 населених пунктах у всіх областях України та в Автономній Республіці Крим за квотною вибіркою, що репрезентує доросле населення України. Усього було опитано 2,043 особи. *(Радіо „Свобода")*

АМЕРИКА І СВІТ

М. Ромні випередив Б. Обаму

ВАШІНҐТОН. — Кандидат на президента США від Республіканської партії Міт Ромні обігнав чинного Президента Америки демократа Барака Обаму. Згідно з опитуванням громадської думки, проведеного „Pew Research", успішний виступ на теледебатах 3 жовтня приніс М. Ромні 49 відс. голосів опитуваних, які мають намір взяти участь у виборах. У той же час за Б. Обаму готові проголосувати 45 відс. Всього серед зареєстрованих виборців за кожного з кандидатів готовність проголосувати висловили по 46 відс. учасників опитування. Після дебатів шанси М. Ромні на перемогу зросли. У вересні, за даними аналогічного опитування „Pew Research", Б. Обама передував як серед потенційних виборців (51 відс. голосів проти 43 відс. за М. Ромні), так і серед усіх офіційно зареєстрованих (51 відс. голосів проти 42 відс. за М. Ромні). Тим часом, за даними опитування компанії „Gallup", провідництво у передвиборчих перегонах поки зберігає Б. Обама: за демократа висловилися 50 відс. опитуваних, за М. Ромні – 45 відс.. При цьому, згідно з даними „Gallup", до президентських дебатів симпатії виборців були розподілені рівномірно: 47 відс. за Б. Обамою, 47 відс. за М. Ромні. Опитування „Reuters / Ipsos" та інші дослідження також показують зростання популярности М. Ромні після дебатів. Б. Обама та М. Ромні знову зустрінуться на дебатах 16 та 22 жовтня. Вибори президента США відбудуться 6 листопада. *(„Кореспондент")*

Світовий банк вказує на проблему

ЛОНДОН. — Звіт Світового банку (СБ), оприлюднений 3 жовтня з аналізою розвитку економіки 2013 року, повністю присвячений проблемі працевлаштування. На адресу України у цьому звіті лунають серйозні застереження з огляду на втрату працездатного населення через низьку народжуваність, а також через масову еміґрацію українців в інші країни. У звіті мовиться, що ситуація в Україні може перетворитися на зловісне коло, в якому щораз меншій кількості платників податків буде щораз важче забезпечувати все більшу кількість пенсіонерів. Світовий банк подає дані про те, що з України щорічно виїжджають близько 80 тис. осіб. Тобто, в певних реґіонах бракує робочої сили або працівників певного фаху, але через брак житла з доступними цінами і через труднощі з реєстрацією на соціяльні виплати багато українців на переїзди не наважуються. Чимало людей в Україні скаржиться також на потребу платити хабарі, в тому числі і при працевлаштуванні. 90 відс. робочих місць створює саме приватний сектор. Подаючи звіт, Президент Світового банку Джим Йонґ Кім наголошував, що саме робочі місця є основою розвитку будь-якої країни. Він назвав прямими обов'язками уряду забезпечувати суспільство освітою, охороною здоров'я та соціяльним захистом. Майже половина населення світу, яка працює, за даними Світового банку – дрібні фермери й підприємці. Банк, який за 20 років вклав в Україні 7 млрд. дол., наголошує на тому, що уряди повинні насамперед не заважати і ґарантувати верховенство закону, бо чимало людей здатні самі собі створювати робочі місця. *(Радіо „Свобода")*

Ірак купить у Росії зброю

МОСКВА. — 10 жовтня Президент Росії Володимир Путін провів в Москві переговори з прем'єр-міністром Іраку Нурі аль-Малікі, який завершив триденну візиту до Росії. Темою переговорів була активізація двосторонніх взаємин. За даними російських засобів масової інформації, Москва погодилася продати Іракові зброю на суму понад 4 млрд. дол. Ідеться про постачання ударних вертольотів і систем протиповітряної оборони, триває діялог щодо продажу винищувачів і бронетранспортерів для іракської армії. Американське зовнішньополітичне відомство, коментуючи ці повідомлення, заявило, що військова підтримка Іраку з боку США була „дуже широкою і глибокою". Речниця Держдепартаменту Вікторія Нуланд наголосила, що США продали Іракові зброї на суму понад 12 млрд. дол. *(Радіо „Свобода")*

Ще один скандальний закон – про пашпорти

Віктор Тимощук

КИЇВ. – 3 жовтня український парламент знову „порадував". В період, коли увага громадян та міжнародної спільноти прикута до виборів, кнопкодави наважилися ухвалити скандальний закон „Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус".

Законопроект №10492 авторства реґіонала Василя Грицака був прийнятий майже без змін – враховані кілька поправок, та й ті переважно того ж депутата. Документ підтримали фракції Партії реґіонів, Народної партії, комуністи та кілька позафракційних депутатів.

Ініціятори тепер вже закону використовують важливу проблему – необхідність запровадження біометричних пашпортів для виїзду за кордон як елемент діялогу щодо лібералізації Европейським союзом візового режиму для України для досягнення власних цілей. А саме – заробляння на громадянах при виданні найширшого переліку документів.

Отже, чого чекати українцям від цього закону, якщо його підпише Президент?

По-перше, більшість документів особи будуть містити біометричні дані, хоча Европейський союз очікує цього лише щодо документів для виїзду за кордон. Виготовлення таких документів, особливо з електронними носіями, а також оснащення органів влади технікою для зчитування таких даних цілком очевидно відбуватиметься за рахунок громадян – як у вигляді загальних податків, так і нових розмірів плати за конкретні документи.

По-друге, в основному документі особи – пашпорті громадянина України – не передбачено обов'язкового зазначення інформації про місце проживання особи. Отже, слід приготуватись, що незабаром доведеться реґулярно відвідувати органи влади для отримання нової „довідки", яка підтверджуватиме таку реєстрацію.

Звертатися до чиновників взагалі доведеться значно частіше. Навіть діти з народження тепер будуть змушені отримувати той же пашпорт, переоформляючи новий кожні десять років.

Депутат В. рицак зробив ще один подарунок українцям – тим, хто має водійське посвідчення старого зразка до 2014 року слід отримати нове.

Крім того, закон зберігає низку існуючих проблем поліцейської держави України: систему двох пашпортів – внутрішнього та закордонного, підзаконне, тобто відомче реґулювання процедури видання документів особи; необґрунтовані терміни видання документів, де загальний складає 30 днів, швидше – за окремою заявою, за додаткову плату.

Депутати з пропрезидентської більшости проіґнорували останнє Послання Президента Віктора Януковича до Верховної Ради, де серед першочергових завдань було визначено потребу делеґування органам місцевого самоврядування функцій з видання пашпортів, реєстрації місця проживання.

У законі про зміну суб'єкта „пашпортизації" не йдеться, тобто це буде і надалі система Міністерства внутрішніх справ, нехай і через Державну міґраційну службу.

До того ж, у порядку оплати пашпортних документів також зберігається існуюча непрозорість та відома корупція.

Замість того, щоб у законі чітко визначити вартість кожного документу, депутат В. Грицак вніс додаткову поправку до Бюджетного кодексу, яка фактично уможливлює стягнення кількох платежів за одну адміністративну послугу.

До речі, ця поправка прямо суперечитьнещодавно ухваленому законові „Про адміністративні послуги".

Але це все лише „квіточки".

Найнебезпечніше ж у цьому законі – створення нової меґабази даних з цинічною назвою „Єдиний державний демографічний реєстр".

До реєстру буде вноситися вся інформація про кожну особу:

відомості про батьків; реквізити документів, виданих особі – тип, назва документа, серія, номер, дата видання та уповноважений суб'єкт, що видав документ, термін його дії; відцифрований зразок підпису особи; відцифрований образ обличчя особи;

додаткова змінна інформація – про місце реєстрації, про сімейний стан, про відмову від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків, про видання приватизаційних паперів, додаткові (факультативні) біометричні дані, параметри, а також дані з відомчих інформаційних систем.

Отже, депутати дозволили збирати про громадян практично необмежену інформацію. Хто, коли і з якою метою буде використовувати її, питання риторичне.

Цікаво, що влітку глава держави вже ветував подібну законодавчу ініціятиву – коли змінами до закону„Про свободу пересування і вільний вибір місця проживання в Україні" вже пропонувалося створення такої бази даних.

Тоді Президент апелював і до того, що закон „не розкриває мети запровадження чергової бази персональних даних про все населення України, проживання та перебування кожної особи".

Чи задовольнить гаранта Конституції мета бази даних у новому законі – побачимо вже скоро.

Україна продовжує скочуватися до тоталітаризму. Контроля над суспільством, тобто приватним життям громадян – є однією з ознак цього.

І якщо в інших країнах парляменти та конституційні суди стоять на захисті від подібних зазіхань, то Україна показує, до чого призводить зрощення жаги якомога більше заробити на державних послугах та намір тотально контролювати життя суспільства. *(„Українська правда", 5 жовтня)*

Прохідний поріг здолають п'ять партій

КИЇВ. – Від 18 вересня до 4 жовтня Фонд „Демократичні ініціятиви" ім. Ілька Кучерева провадив опитування суспільної думки щодо того, які саме політичні партії здолали б 5-відсотковий поріг, якби вибори до Верховної Ради відбувалися наприкінці вересня.

Отже, згідно з вислідами цього опитуваннями, до парляменту увійшли б представники п'яти політичних середовищ. За Партію Реґіонів проголосували б 23.3 відс. опитаних громадян, за УДАР Віталія Кличка – 26 відс., за Об'єднану опозицію „Батьківщина" – 15.1 відс., за Комуністичну партію – 10.1 відс., за Всеукраїнське об'єднання „Свобода" – 5.1 відс.

За партію Наталії Королевської „Україна – Вперед!" готові віддати голоси тільки 2.1 відс. виборців, за „Нашу Україну" – 1.3 відс..

На цей раз значно зросла кількість тих людей, котрі не визначилися з вибором, – до 24 відс. Це, можливо, пов'язано з тією обставиною, що опитуваним уперше був поданий бюлетень у тому вигляді, який буде чинним під час виборів 28 жовтня, (з 22 партіями, з усіма першими п'ятірками).

Більше тих, хто не визначився з вибором, виявилося у східньому (29 відс.) та центральному (29 відс.) реґіонах, менше – у південному (18 відс.) та західньому (19 відс.) реґіонах. *(„Українська правда")*

Шановні дописувачі!

Просимо у своїх електронних листах до редакції подавати Ваші поштові адреси та числа телефонів.

Редакція

Пам'яті Сільвії Федорук

ОТАВА, Канада. - Конґрес Українців Канади (КУК) з глибоким смутком сповіщає, що 26 вересня у віці 85 років відійшла у вічність вельмишановна Сільвія Федорук. Вона була науковцем, активісткою спорту і лейтенант-губернатором Саскачевану.

Протягом свого життя С. Федорук працювала головним медичним фізиком у Саскачеванській клініці з дослідження раку та директором „PhysicServices" цієї ж установи. Вона була професором онкології і асоційованим членом Саскачеванського університету. С. Федорук була дуже активною у розробці першої в світі одиниці „Кобальт-60" та однієї з перших ядерних медичних сканувальних машин. Вона була першою жінкою-членом дирекції контролі атомної енерґетики Канади та першою жінкою-канцлером Саскачеванського університету.

У 1986 році вона була визнана будівничим спорту і занесена до канадського Залі слави керлінґу.

За свої визначні досягнення С. Федорук отримала багато нагород, зокрема „За заслуги Саскачевану" в 1986 році, Орден Канади у 1987 році, „Будівника нації" від провінційної ради КУК у 1999 році та Шевченківську медалю у 1995 році – найвищу нагороду, якою нагороджує КУК.

Національний президент КУК Павло Ґрод висловив найщиріші співчуття родині С. Федорук і сказав, що вона була правдивим українсько-канадським першопрохідцем, яка любила країну, її родину та друзів, і завжди гордилася своїм українським походженням. Українсько-канадська громада зазнала великої втрати у зв'язку з її смертю.

Св. п. Сільвія Федорук

Генерал-губернатор Канади Девід Джонсон у зв'язку з її смертю зробив заяву: „Моя дружина Шерон і я дуже засмучені з приводу втрати вельмишановної Сільвії Федорук, колишнього лейтенант-губернатора Саскачевану. Сільвія Федорук була піонером у багатьох ділянках. Вона зробила великий внесок у добробут населення Саскачевану та всіх канадців".

Нехай пам'ять про неї буде вічною!

КУК

Завершено відзначення 120-річчя поселення українців у Канаді

ТОРОНТО. – 26 вересня під час українського фестивалю Конґрес Українців Канади (КУК) формально закінчив святкування 120-річчя поселення українських піонерів в Канаді.

Святкування розпочалося в Альберті у травні 2011 року і включило проведення заходів по цілій країні, які підкреслювали життєво-важливий внесок українців у розбудову Канади. Був обраний офіційний логотип, що використовувався у десятках подій на численних плякатах, банерах, вивісках і буклетах.

Однією з визначних подій було проведення вперше в історії „Українського дня на Парляментському пагорбі", який засвідчив досягнення українсько-канадської культури, образотворчого та виконавчого мистецтв, музики, зразки української кухні.

За підтримкою Комітету відзначення тема 120-річчя була також включена у декілька з найбільш відомих українських фестивалів Канади, в тому числі фестивалю „Писанка" у Веґревілі, Альберта, і Національного українського фестивалю Канади в Дофіні, Манітоба.

7 вересня 1891 року до Монреалю на теплоході „Ореґон" прибули Василь Єленяк та Іван Пилипів – перші українські поселенці.

Український фестиваль у Торонто збагатила участь в ньому офіційних осіб – Маршалс Мілдред та Керен Леміські – внучки та правнучки В. Єленяка. Під час церемонії відкриття вони підкреслили, що українські предки вчили їх любови до української віри і культури, розповіли про важливість освіти і поваги до прав і свобод цієї країни, яка дозволила всім людям жити і процвітати в атмосфері рівности, справедливости і щастя.

Комітет відзначення 120-річчя оголосив призначення Радомира Білаша, історика „Українського села культурної спадщини", національним істориком КУК, що об'єднує і представляє інтереси 1,2 млн. канадських українців.

Президент КУК Павло Ґрод подякував Романові Британові та всім волонтерам у його комітеті та по цілій країні, котрі зробили успішним святкування історичної річниці.

КУК

Офіційний логотип 120-річчя.

Уточнення

• 31 серпня у вістці про надіслані книжки у прізвищі автора книжки „Дорогами війни і миру" бракує літери. Має бути „Д-р Василь Дмитріюк". На це звернув увагу член 127-го Відділу Українського Народного Союзу Володимир Дмитріюк.

• Поетеса Ганна Черінь зауважила, що вістці про надіслані книжки 31 серпня її книжку „Меандри" помилково названо „Мандри". Вона має також книжку „Мандри", яка була видана у Києві 1994 року.

Старший фахівець Конґресової бібліотеки у Вашінґтоні Юрій Добчанський надіслав до редакції листа: „Перш за все дякую за поміщення на першій сторінці 21 вересня детального репортажу Ігоря Пилипчука про конференцію працівників музеїв, бібліотек та архівів. Хотів би звернути увагу на згадку про „Український відділ" Бібліотеки Конґресу. Такого відділу ніколи не було і зараз немає. Існує Европейський відділ, котрий займається довідковою роботою. Важливою частиною відділу є Европейська читальня, де знаходяться довідкові матеріяли з україністики. Книги з України надходять до Германсько-Славістичного Відділу. Україномовні матеріяли з різних галузей знання розміщені за предметною клясифікацією по цілій книгозбірні".

АМЕРИКА І СВІТ

Виборча кампанія – з порушенями

КИЇВ. — Канадські спостерігачі підготували перший проміжний звіт за наслідками своєї діяльности в Україні. Вибори ще не почалися, а порушень вже чимало. „Основні висліди місячного спостерігання: виборча кампанія в Україні відбувається в атмосфері частих порушень, обмежень свободи слова, частих випадків підкупу виборців", – заявив аналітик Канадської місії спостерігачів Михайло Боцюрків. У звіті наведені різні порушення, помічені 65 спостерігачами, які вже понад місяць працюють по всіх реґіонах України. Окрему частину звіту спостерігачі присвятили станові свободи слова в Україні напередодні виборів. Вони відзначили, що в Україні помітний „дефіцит незалежних інформаційних джерел". Також місія спостерігачів „CANADEM" заявила про 30 випадків порушень прав людини за останній місяць. Здебільшого, до них має відношення міліція. „Канадська місія занепокоєна, що використання міліції проти активістів, які беруть участь у виборчому процесі, та проти інших учасників зібрань є порушенням прав людини та неґативно впливає на демократичні процеси", – повідомила Анна Шиптур. Звернено увагу і на зміну Центральною виборчою комісією (ЦВК) процедури жеребкування щодо кандидатур до складу окружних виборчих комісій. Нову постанову ЦВК прийняла у вересні, за тиждень до початку жеребкування. За новим документом, жеребкування щодо усього складу комісій проводилося одноразово та одночасно, а не окремо по кожній кандидатурі. Спостерігачі відзначили і позитивне нововведення – скасування можливости голосувати за межами округу виборця. За словами А. Шептур, це рішення істотно зменшує вірогідність перевезення виборців на автобусах, або так званий „імпорт виборців". Найближчим часом до України приїдуть ще 365 спостерігачів від Канадської місії, які будуть безпосередньо споглядати за перебігом виборів. Як зауважив аналітик Канадської місії спостерігачів М. Боцюрків, „це найбільша місія від Канади за усю історію спостереження за виборами в Україні". *(„Голос Америки")*

Протестанти вже не є більшістю в США

ВАШІНҐТОН. — Вперше в історії протестанти не складають більшість населення США – кількість американців, які не відносять себе до жодної релігії, постійно зростає. Протестантами себе зараз називають 48 відс. дорослих мешканців США, при тому, що п'ять років тому їх було 53 відс. Тих, хто не вважає себе прибічником жодної релігії, – 20 відс. Цього року вперше в історії жодного протестанта немає у списку потенційних кандидатів на президента від Республіканської партії, свідчить доповідь дослідницького центру „П'ю" у Вашінґтоні. Протестантів немає і серед членів Верховного суду США. *(Бі-Бі-Сі)*

Колишній-камердинер Папи зізнався

ВАТИКАН. — Колишній камердинер Папи Бенедикта XVI 2 жовтня зізнався перед судом, що копіював і передавав у пресу конфіденційну інформацію. Але він не називає себе виннним. Екс-камердинер Папи Паоло Ґабріеле, котрого звинувачують у виливі чутливої інформації з Ватикану, визнав суть звинувачень на свою адресу. Про це повідомили допущені на процес спостерігачі. Підсудному закидають тяжку крадіжку, за що йому загрожує до чотирьох років позбавлення волі. *(„Німецька хвиля")*

У Пакистані поранено школярку

МІНГОРА, Пакистан. — У Пакистані 9 жовтня поранено 14-річну школярку, яка відстоювала права жінок на освіту та була номінована на здобуття міжнародної премії миру. В місті Мінгора, що в долині Сват, невідомий чоловік вистрелив у дівчину на ім'я Малала Юсафзаї, коли вона поверталася додому зі школи. Вона стала відомою 2009 року, коли писала щоденник для служби Бі-Бі-Сі Урду про життя під час правління руху „Талібан". Таліби тоді контролювали Сват, і освіта для дівчат була заборонена. Речник пакистанського „Талібану" підтвердив Ві-Ві-Сі, що саме цей рух стоїть за замахом на дівчинку. За повідомленнями, зараз М. Юсафзаї – у лікарні і її життю нічого не загрожує. *(Бі-Бі-Сі)*

Найгірший сценарій виборів

В нашому народі кажуть, що добро завжди стоїть за дверима і скромно чекає, поки йому відчинять, а тим часом зло господарює в хаті, бо воно нахабне, не має жодних моральних застережень і діє на випередження. Тому, як написав один поет, „добро повинно бути з кулаками“.

Без „кулаків“, тобто без сильної і здорової політичної волі, сьогоднішня Україна, узурпована захланно-олігархічною Партією Реґіонів, ще довго не прийде до реальної демократії, народовладдя і соціяльної справедливости. Певні підстави для доброї надії є: опозиційні до режиму „реґіоналів“ політики, усвідомивши небезпеку економічної, культурної, духовної безпросвітности, в яку затягає країну Віктор Янукович, нарешті об’єдналися і почали діяти узгоджено, принаймні у порівнянні з минулими парляментськими і президентськими виборами. Але в тім-то й річ, що цьогорічні вибори, 28 жовтня, – поза всіма порівняннями, оскільки влада має набагато сильнішу мотивацію для своєї перемоги, ніж Об’єднана, проте без виразних політичних програм і реформаторських плятформ опозиція. Цією сильнішою мотивацією є смертельний страх „реґіоналів“ перед втратою своїх казкових, неправедно нажитих багатств і перед неминучою кримінальною відповідальністю за антиукраїнську діяльність. Особливо боїться поразки у виборах „сім’я“, тобто найближчий до Президента клан, котрий править Україною понад усіма законами, на свій смак і розсуд. За „сім’єю“ тягнеться така довга шляйфа зла, що було б великою наївністю – гадати, нібито „сім’я“ дозволить на демократичну, в результаті жовтневих виборів, зміну влади. Ні, в жодному разі ні.

„Владна вертикаль“, тобто обласні і районні держадміністрації, заздалегідь обсаджені „реґіоналами“, активно застосовують цей „ресурс“, щоб запевнити Партії Реґіонів достатню для збереження „статус-кво“кількість голосів. Але опозиція, завдяки об’єднанню, не набагато відстає. Арсеній Яценюк навіть заявив, що очолена ним політична сила спроможна зформувати парляментську більшість, а його перший заступник Олександер Турчинов вірить у можливість досягнути не звичайної, а конституційної більшости, щоб можна було говорити з В. Януковичем мовою ультиматумів. Для цього треба тільки унеможливити будь-які порушення в процесі виборів.

Але що бачимо на ділі? Про порушення найголосніше говорить і найбільше їх виявляє якраз Партія Реґіонів. Чому вона це робить? З притаманного їй фарисейства? Ні, готується ще небачена за маштабами політична диверсія, на яку опозиція, не готова до такого розвитку подій, ледве чи матиме раду: у випадку своєї поразки 28 жовтня „реґіонали“ через давно приручені Верховний і Конституційний суди визнають вибори недійсними. На щастя, незалежна преса – а вона не лише в Україні є, але стає все сильнішою й активнішою – розгадала цей страшний плян. „Янукович не даремно кожного дня говорить про чесні вибори, без порушень. Ці слова адресовані західній політичній публіці. А потім він з усмішкою в бік Европи скаже, що не можна визнавати вибори з численними порушеннями“, – пише в „Українській правді“ (3 жовтня) Аїда Болівар.

От тільки чи не запізнилася медія з цим передбаченням?

ІСТОРІЯ

Чорні справи – в ім’я „світлого майбутнього“

Ігор Дерев’яний

Донесення секретаря Дрогобицького обкому партії Центральному комітетові Комуністичної партії (більшовиків) України Г. Богданова про розмову електрика з Дрогобича Валигуру, котрий сказав механікові Олійникові: „Скільки прожив на світі, але такої влади не бачив. Це не люди, це – варвари. Ловлять дітей, жінок і старих і, не зваживши на зиму, вивозять до Сибіру“. Той день, 21 жовтня 1947 року, був надто холодним, навіть як для пізньої осені, – сніг в районі Надвірної та Жаб’я (тепер Верховина) випав до двох метрів. Серед десятків тисяч людей, яких у товарних вагонах, неначе худобу, везли до Сибіру, забившись у куток, сиділа жінка (ім’я її залишилося невідомим). Вранці до неї вломилися озброєні енкаведисти та вигнали з хати, навіть не дали можливости взяти з собою теплий одяг. Відпровадили разом з іншими односельчанами до залізничної станції та загнали у вагони. Під час зупинки на станції Остріг спробувала втекти, проте її впіймали і повернули у вагон. Хтозна, скільки їх тоді згадувало про поширювані повстанцями листівки з попередженням: „Ховайтеся! Біда! Вас виселять!“…

21 жовтня 1947 року енкаведисти здійснили масове депортування населення Західньої України у сибірські снiги. Ця операція отримала кодову назву „Захід“.

Готувалися до неї пів року. Микита Хрущов на засіданні секретарів обкомів та начальників обласних управлінь Міністерства державної безпеки (МДБ) 23 квітня 1947 року у Львові сказав: „Ганьба нам, вже два роки Шухевич сидить в нас, і не можемо з ним впоратися“. Отже, головним завданням операції було послабити український визвольний рух на Західній Україні. Генерал Олександер Воронін, начальник Львівського обласного управління МДБ, запропонував з цією метою позбавити УПА підтримки місцевого населення шляхом масового його депортування. Цю пропозицію підтримав Лазар Каганович, підкресливши, що саме такий хід подій пришвидшить „остаточну радянізацію в західніх областях“. Всі ці рішення приймалися під гаслами боротьби проти „українсько-фашистських коляборантів“ або „банд українських націоналістів“.

10 вересня 1947 року Рада Міністрів СРСР ухвалила наказ № 3214—1050 „про виселення з західніх областей УРСР до областей: Караґандинської, Архангельської, Вологодської, Кемеровської, Кіровської, Молотовської, Свердловської, Тюменської, Челябінської та Чітинської членів родин „оунівців“ й активних бандитів, заарештованих та вбитих у боях“. Заплянованo виселити 75 тис. осіб, тим часом совєтські керівники України плянували виселити до 100 тис. Командування операцією було доручено заступникові міністра внутрішніх справ УРСР комісарові міліції 2-го ранґу М. Д. Дятлову.

Операція „Захід“ розпочалася 21 жовтня 1947 року о 6 год. ранку. Масові депортування прокотилися Львівською, Тернопільською, Станиславівською, Дрогобицькою, Волинською, Рівненською та Чернівецькою (тут вона тривала до 23 жовтня) областями. Протягом цієї доби було виселено 26,644 родини „активних націоналістів“, що становило 76,192 особи, з них 18,866 чоловіків, 35,152 жінки та 22,174 дитини. Цих людей чекала нелегка доля працювати у копальнях Челябінська, Молотовська, Караґанди та Красноярська, або у колгоспах Омська. Протягом довгої дороги на північ 875 особам вдалося втекти з ешелонів, але 515 з них було схоплено, доля інших – невідома.

Одними з гасел, що ними прикривали свої вчинки карателі, були гасла боротьби проти „ворогів трудящого клясу – куркулів“. Відповідно до цього, майно виселенців було конфісковане та передане у державну власність – у колгоспи. Проте навіть радянська статистика спростовує інформацію про велику кількість багатств західньоукраїнських селян. У Дрогобицькій області було конфісковано 3,462 житлові будинки з присадибними господарствами, 835 залізних плугів, 55 дерев’яних плугів, 889 залізних борон, 561 залізний віз, 205 дерев’яних, 1,559 коней, 4,334 корови, 1,215 свиней.

Аналізуючи ці дані, констатуємо, що в одному домашньому господарстві було по одній (зрідка дві) корови, 22 відс. з цих господарств мали по двоє коней (так само, як і возів) і лише 35 відс. – мали по одній свині, 25-26 відс. господарств володіли знаряддями рільництва (плуги та борони). Отже, це були незаможні селяни, що після війни тяжкою працею спромоглися лише незначною мірою покращити свій матеріяльний стан, як відразу ж були оголошені ворогами народу владою „захисників трудящого клясу“.

Загалом протягом 1944—1953 років з Західної України окупаційна совєтська влада виселила 203 тис. осіб. Операція „Захід“ стала найбільшим депортуванням, котре значно послабила позиції українського визвольного руху в реґіоні. І відтоді розпочинається поступовий процес трансформації УПА у збройне підпілля.

Ігор Дерев’яний – історик, науковий співробітник Національного музею-меморіялу жертв окупаційних режимів „Тюрма на Лонцького“, м. Львів

СВОБОДА

Пам’ятаймо про Україну!

Газета заснована у 1893 році — Видає Український Народний Союз

Головний редактор: Рома Гадзевич
Редактори: Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто

FOUNDED IN 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

☎ (973) 292-9800 — **E-mail:** svoboda@svoboda-news.com
Fax (973) 644-9510 — **Website**: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to:
Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Передплата: $65.00 на рік, $40.00 на півроку.
Для членів УНСоюзу – $55.00 на рік, $35.00 на півроку.

Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda“.
Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ“

Адміністрація	Володимир Гончарик	☎ (973) 292-9800 x 3041 **E-mail**: admin@svoboda-news.com
Оголошення	Володимир Гончарик	☎ (973) 292-9800 x 3040 **Fax** (973) 644-9510 **E-mail** adukr@optonline.net
Передплата	Марійка Пенджола	☎ (973) 292-9800 x 3042 **E-mail** subscription@svoboda-news.com

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Придніпровському котові на новосілля!

Дорога „Свободо“!

Настав гарячий історичний час, то й я не можу тихо сидіти, а щораз докучаю „Свободі“ своїми вигадками... Пробачте!

Та в цьому випадку виразно винна не я, а кіт, який здобув собі почесне місце навіть на Ваших сторінках! Інтенсивність бурі, яку він викликав у колах „власть імущих“ та навіть дав почин „ланцюговій реакції“ дальших жартів, вказує, що задум був доцільний і вдалий! І вартий підтримки!

Ось і мене спонукав він кинутися в „котографію“...

Христина Лисовецька,
Торонто, Канада

Вітай, котику лабатий,
В своїй власній хаті!
Пригадався нам завзятий
„Кіт у чоботятах!“
Пригадалась нам і казка
Із дитинства знана,
Як всі звірі налякались
Коцького ще й „пана“!
Знайшли, мовляв, науковці
І в давньому скрипті,
Як то котів шанували
Колись у Єгипті
Що ж було і на Майдані
У зимову нічку?
Помаранчеву вдягали.
Навіть коти стрічку!

Це ж про тебе нині вісті
Пішли у газети,
Допитують журналісти:
Де ти Коте, де ти?!
А ти гордо їм відкажеш:
„Я кіт з України.
Де встають на силу ворожу;
Навіть і тварини!“
Ще й розкажеш, що у тебе
Смілива Бабуся:
„Не боїться воріженьків
І Я не боюся!“
Отак то ти в світі станеш,
Кіт – усім на диво
В історії, українській,
Та лиш тій, правдивій!

Осудливий вчинок „амазонок“

Коли напівголі українські „амазонки“-феміністки почали проводити акції в обороні демократії, то спершу виглядало, що нарешті українки показали світові, що вони не хочуть бути сексуальними рабинями у Західній Европі. То була заввага для всього суспільства, що український уряд мусить боротися з низькою моральністю у державі. Молоді люди кажуть, що винна у занепаді моралі демократія, але демократія і моральність – це такі ж різні речі, як грушки і гриби. Грушки – солодкі, а гриби бувають отруйні.

Проте дівчата-феміністки зайшли надто далеко, коли в Києві зрізали Хрест в пам'ять жертв комунізму. Це не принесло тим жінкам хвали, лише ганьбу їм і українському народові. Ніхто у світі не схвалив цього вчинку. Ці „амазонки“ заслуговують покарання за зневагу до історичної пам'яті народу.

Юрій Кравчук,
Вільмінґтон, Делавер

Пам'ятаймо трагедію Вінниці

1 жовтня Президент України Віктор Янукович з нагоди Дня ветерана нагородив орденом Богдана Хмельницького члена Вінницької міської громадської організації „Ветеран-ракетник“ Сергія Гаврикова. Нагороджений походить з Ульяновської области Росії, був учасником акції „Анадир“ у 1962 році на посаді начальника командного пункту ракетної дивізії. За цю акцію в СРСР він був нагороджений орденом „Червона зірка“ в 1963 році. Тепер матиме ще й орден українського гетьмана.

Варто нагадати, що акція „Анадир“ означала розміщення радянських ракет на Кубі, яке ледве не закінилося війною. Відзначення учасника аґресивних дій СРСР сприймається як спроба сподобатися Москві. Водночас Вінниця для мене означає зовсім іншу, трагічну пам'ять. У цьому місті кати з НКВД розстріляли тисячі українців – робітників і селян, вчителів і священиків, жінок і дітей. Цей злочин став відомим завдяки німцям, котрі у 1942-1943 роках відкрили масові поховання в міському парку. Чи не варто було б провідникам України нагадати Росії не про ракети на Кубі, а про злочин, ініціатором якого стала Москва?

Д-р Василь Рождественський,
Вудгевен, Мінесота

НА ШКІЛЬНУ ТЕМУ

Два світи – одна недоля...

Сергій Панько

Як у цьому, так і в наступному навчальному році в американських українських школах, театральних студіях та культурних організаціях будуть готувати весняні шевченківські програми. Інтерес до них зростає, бо ж зовсім незабаром, у 2014 році, приходить 200-літній ювілей великого Тараса Шевченка.

„До Тараса на прощу“ – такий заголовок дає одна з газет публікації про минулі шевченківські читання у Ню-Йорку. Ще інша газета захоплено пише, що, слухаючи артистичне виконання вірша „За байраком байрак“, люди в залі „не могли стримати сліз“. І скорботний креп у залі посилює, мовляв, урочистість події.

Але ж чи добре, коли після Шевченкових ослав присутні розходяться по своїх кутках, наче після панахиди? Та ні, бо рано ще ховати Україну! І не на „прощу“ ходити до Тараса молодому поколінню. У яких гріхах каятися, у кого просити „прощення“? Чи не у споконвічних ворогів України? Не лити сльози, а якраз навпаки: в хвилини причащання національною поезією нехай у слухачів горять очі, прискорено б'ються серця, розгортаються плечі. Творів, які б надихали публіку „громадою обух сталить“, у Тараса Шевченка більш ніж досить. Та нас, „на лихо сердешне“, уже зі школи індоктриновано на плачі, жалі, каяття. На довгі віки подбали „сторонні люди“, щоб свого національного пророка ми бачили як побитого долею плаксія та нещасливця, а ще як запеклого атеїста, а то мало й не „передтечу жовтневої революції“...

Так, Поет був незламним борцем – але проти чого і проти кого? Частіше деклямуймо рядки Івана Франка: „Він був сином мужика і став володарем у царстві духа... Десять літ він томився під вагою російської салдатської муштри, а для волі Росії зробив більше, ніж десять переможних армій“. Т. Шевченко пристрасно таврував і насміхався з московського „візантійства“, давав гідного поетичного одкоша усім тим „бєлінським“, що з недоброго дива повчали його, як і якою мовою писати. Чи застаріло те українофобство сьогодні? Ой, ні, живе собі поряд, благоденствує нівроку... Тож і „нагадаймо тую славу“, публічно читаючи і слухаючи Кобзареві слова. Слова, якими він будив „синів моїх, орлів моїх“ („Гайдамаки“), як також і згадував той „го́род, що мріє на багнищі“ та „землячка“, що „спасибі – признався“ („Сон“).

Іноді здається, що сучасні Шевченківські читання відбуваємо „під каптуром“ програми вивчення літератури у школах УРСР. З усіма належними „грифами“ та „допусками“. Наприклад, і далі надмірно акцентуємо на центральному для совєтської рецепції Кобзаря вірші „Якби ви знали, паничі...“. Ми ніби й досі не угледіли, що у відриві від контексту совєтські вчителі багато десятиріч цідили в дитячі голови облуду „несприйняття“ Т. Шевченком „буржуазного“ націоналізму. Крутії від освіти зручно туманили школяриків, мовби поет уже тоді добачав „наявність двох культур у кожній національній культурі“. У творчості Кобзаря шкільні адміністратори зручно затушковували національні прагнення, лукаво зводили поетичний пафос Т. Шевченка лише до „антикріпосницьких мотивів“. Коли ж „розпадеться луда“? Бо нинішні київські маніпуляторитабачники й надалі затято душать в маленьких українців чуття загальнонаціональної єдности.

Національний поет – неначе усього народу візитка. Багато залежить від коментарів до його творів та й самого репертуару читань. Презентуючи творчість Кобзаря в популярних американських поетичних клюбах, не варт вдаватися до надмірної дидактики. З притиском посилатися, що для українців Шевченко, мовлявши, те саме, що для англійців – Байрон, для поляків – Міцкевич, для угорців – Петефі тощо. Пощо передавати куті меду? Адже національний пророк, подібний до Тараса Шевченка, являється кожному народові цілком по-іншому, він, як спалах блискавки, як духовне прозріння, безвідносно до поетичних месій чи пророків інших націй. Рацію мав відомий критик: великі національні поети та літератури „не потребують нічиєї ласки“. Не потребує її й Т. Шевченко, він має своє, одноціле й оригінальне місце у світовому поетичному пантеоні. А кого таки варто „куртуазно“ пригадати, звертаючись до американської авдиторії, то найперше це Тарасового особистого друга – видатного актора, але таки не поета, Айру Олдріджа, або й славетного президента Джорджа Вашінґтона, появи якого українці „діждуться таки колись...“. Не зле було б сказати й про вбивчу для Шевченка „заборону писати й малювати“, подати це у порівнянні зі сумною долею славетного римського поета Овідія, запротореного кесарем у довічне заслання на береги Дунаю, – адже Овідієві „Метаморфози“ добре відомі учням американських ліцеїв та коледжів.

Принагідно і спеціяльно для печених русофілів, як також любителів московського насвітлення історії, згадати, що на цьому тлі заслання Олександра Пушкіна по багатьох віках пізніше до Кишинева (міста поблизу оплаканих Овідієм Том) виглядало далеко більш „гуманною“ помстою московського царя. При тім зазначити, що історія взагалі не знала царів українських, і що на світочів російської чи якої іншої ліри українці не накладали кари ніколи. Якраз навпаки. Отож і не диво, що українська мова й досі відчуває довготривалі чужинецькі утиски та заборони. І тут таки послатися на особливості дії европейської мовної хартії в Україні у порівнянні з добре відомою в США ідеєю „позитивної дії“ (affirmative action). Усе це згадувати помірковано, залежно від часу, місця та характеру тієї чи іншої імпрези.

Добре, що завдяки зусиллям майстрів художнього перекладу – добірною поетичною англійською мовою – сценічно відтворюємо Шевченкові шедеври, і то в дедалі ліпших інтерпретаціях. У репертуарі, – перекладному чи оригінальному, – варто частіше звертатися до шедеврів пейзажної лірики (чомусь давно не чути зі сцени „Садок вишневий коло хати“, такий зрозумілий, до речі, й американцям – навіть тим „чорношкірим, в похилих літах“, до яких апелював вже інший літературний клясик), до чудових зразків інтимної лірики („Поставлю хату і кімнату“, „Якби з ким сісти хліба з'їсти“), побутової драми й балади („Не так тії вороги, як добрії люди...“, „У тієї Катерини хата на помості...“). До речі, цілі уступи з „Катерини“ (поеми) чомусь не квапимось читати, а хіба не актуально, хіба вороги з нас і далі не „сміються“, не „жартують“?

Одночасно разом з модераторами сценічних презентацій плекаймо в Шевченківських імпрезах кожне неповторне слово: не взиваймо до „ненарО́ДЖених“, тоді як поет урочисто звертається до „ненароЖДЕ́нних“, не робім з кобзаревої сокири „за двеРМи“ - сокиру „за двеРИМа“ тощо... „Чи то недоля та неволя...“, – так назвав Шевченко одного свого вірша. Чому ж „недоля“, – спитаємо, глянувши в самий початок цього допису? Недоля от що: куди не кидає нас життя, а таки тяжко долати школярські спрощення шевченкової спадщини. А ми її, цю спадщину, мусимо відтворювати суголосно добі.

Ню-Йорк

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Відбувся 10-ий фестиваль української культури

Тетяна Шалківська

СІЛВЕР-СПРІНҐ, Мериленд. – 15-16 вересня біля Вашінґтону, на території Українського православного катедрального собору св. Андрія, відбувся 10-ий щорічний фестиваль української культури під патронатом Посольства України в США. Проведення фестивалю стало можливим завдяки зусиллям Організаційного комітету на чолі з Андрієм Філіповим та парафії св. Андрія.

Фестиваль розпочався молитвою, яку українською та англійською мовами прочитали о. Володимир Штеляк – настоятель собору св. Андрія, та о. Василь Харук – настоятель Української католицької церкви Святої Родини.

На 10-му фестивалі української культури. (Фото: Посольство України в США)

До присутніх з вітальним словом звернувся Посол України у США Олександер Моцик, який подякував організаторам фестивалю та місцевій українській громаді за вагомий внесок у збереження мови, культури і традицій українського народу та розвиток українсько-американських взаємин.

Гостей фестивалю привітали конґресмен Кріс ван Голен, сенатор від штату Мериленд Карен Монтґомері та представник району Монґомері Ісая Леґет.

На фестивалі виступили українські фольклорні колективи та музиканти з Отави, Торонто, Вашінґтону та Ню- Йорку.

Гості фестивалю ласували стравами української кухні, купували вироби українського народного ремесла та образотворчого мистецтва.

Кредитовій кооперативі „Самопоміч" – 60 років

Ніна Василькевич

ДІТРОЙТ. – 12 серпня на оселі „Діброва" відбувся пікнік Кредитової кооперативи „Самопоміч", якій виповнилося 60 років. Перед полуднем о. Даниїл Чайковський, парох церкви Непорочного Зачаття Діви Марії, відслужив Службу Божу. Кожен член кредитової спілки одержав у подарунок голубого кольору торбинку з пам'ятним написом про ювілей та адресою головного бюра. Льотерії проводили Союз Українок Америки, Лемківське товариство і сама кредитівка. Деякі її члени виграли грошові винагороди. Ансамбль „Черемош" веселими українськими піснями створював радісний настрій. Багато дітей бавилися на дитячому майданчику під наглядом дорослих.

Ініціяторами та першими будівничими кредитівки в Дітройті були Атанас Мілянич, Володимир Несторович, Роман Крохмалюк, Володимир Кривуцький та Василь Шкудор, при спонзоруванні Товариства українських інженерів, Українського лікарського товариства, Об'єднання українців Америки „Самопоміч" і Об'єднання колишніх вояків Українських армій. Кредитівка прийняла назву – Федеральна кредитова кооператива „Самопоміч".

Установчі збори кредитівки було скликано 16 серпня 1952 року, а вже 24 серпня кредитівка розпочала працю в приміщенні пластової домівки в Гемтремку. 15 жовтня було відкрито філію кредитівки на заході Дітройту.

В 1957 році було придбано власний будинок в Гемтремку.

Для ознайомлення громади з працею кредитівки в червні 1953 року інформаційна комісія почала видавати бюлетень „Контакт". Коли українські кредитівки в Америці створили Товариство українських кредитівок у 1957 році, „Контакт" став офіційним бюлетенем цього товариства.

Заснування української католицької парафії у Ворені викликало масове переселення українців до цього міста. У квітні 1962 року було відкрито нову філію у Ворені. В 1973 році прийняли нову назву – Українська федеральна кредитова кооператива „Самопоміч" (Дітройт).

Тепер в дирекції кредитівки працюють Любомир Липецький – голова, д-р Микола Григорчук, Богдан Лісовський, Богдан Кордуба, Наталія Марущак, д-р Олена Паливода, д-р Нестор Рихтицький, Андрій Смик, Андрій Зелений. Головою Контрольної комісії обраний Роман Максимович. Всі вони працюють добровільно, без ніякої оплати, посвячуючи багато часу і старань, щоб служити українській громаді не тільки в Дітройті, а й Україні.

Голова кредитівки Любомир Липецький (зліва) і скарбник Богдан Лісовський на святі.

Відзначили День Незалежности України

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ

Методій Борецький

Громадський комітет з відзначення 21-ої річниці Незалежности України організував святкування 24 серпня в Українському освітньо-культурному центрі (УОКЦ), а 26 серпня старанням Українського спортового осередку „Тризуб" – на оселі „Тризубівка", де відбувся фестиваль з цієї нагоди.

Концерт в УОКЦ відкрив Іван Яворський, голова Громадського комітету. Акт проголошення самостійности України прочитав Степан Дубенко, вступну молитву виголосив о. Андрій Рабій – віце-канцлер Української Католицької Архиєпархії у Філядельфії. Виступили вокальний ансамбль „Брати Добрянські", чоловічий хор „Прометей" (Роман Кучарський – дириґент, Ірина Зварич – акомпаніямент), камерний хор „Аколада" (дириґент Дмитро Терлецький). Кінцеву молитву провів о. Тарас Науменко, парох Української православної катедри св. Володимира у Філядельфії. Присутні заспівали „Боже Великий Єдиний". Змістовне святкове слово виголосила Елегія-Наталія Скочиляс.

Громаду привітали з Днем Незалежности конґресмен Томас Мирт (Палата представників Пенсильванії), консул України в Ню-Йорку Сергій Іванчов і секретар Постійного представництва України при ООН Віталій Касап.

Учасники свята у Філядельфії.

Відзначення Дня Незалежности підготував комітет, до якого увійшли І. Яворський, Ігор Кушнір, д-р Н. Пазуняк, Борис Павлюк, Лариса Стеблій, Методій Борецький, д-р Петро Клюк, Петро Гурський та і 25 представників українських товариств і організацій міста. Програму вела Уляна Мазуркевич.

ВОРЕН, Мишиґен

Катерина Ткачук

25 серпня в Українському культурному центрі українська громада відзначила День Незалежности України. Прапори України і США внесли українсько-американські ветерани під проводом підполковника Олега Цєплого. Прозвучали гимни України і США у виконанні Марусі Назаренко. Голова Громадського комітету Наталія Марущак привітала присутніх. Вірш Володимира Шовкошитного „Я – українець!" продеклямував Андрій Дутка.

Ведуча програми Н. Марущак представила головного промовця свята д-ра В. Шовкошитного, який прибув з України на запрошення Громадського комітету Дітройту.

В. Шовкошитний – геофізик, інженер-атомник, літератор, політолог, доктор філософії, один з засновників Народного Руху України, народний депутат Верховної Ради першого скликання, заступник голови Української народної партії, президент міжнародної організації „Союз Чорнобиль", автор збірок поезії, про-

(Закінчення на стор. 13)

Члени Громадського комітету в Дітройті.

ГАНТЕР, Ню-Йорк

Тамара Цісельська

Сезон літнього відпочинку в Гантері закінчився трьома великими подіями – християнським святом Спаса, відзначенням 21-ої річниці відновлення Незалежности України і завершенням святкування 50-річчя церкви св. Івана Хрестителя.

19 серпня після Служби Божої в церкві св. Івана Хрестителя і освячення о. Степаном Попком кошичків з щедрими дарами, громада і гості в ґражді відсвяткували 21-шу річницю відновлення Незалежности України.

Програма свята почалася виконанням гимнів США і України під проводом Христини Шелдон. З сло-

(Закінчення на стор. 11)

Маленькі учасниці свята в Гантері.

Сходження українців на гору Деналі

Ігор Дикий

(Друга частина)

Ця несподівана пригода сильно засмучує всіх нас, бо всі розуміємо, що з такими пальцями йти на вершину не зовсім розумно. Однак, оптимізм бере верх! Оговтавшись від цієї пригоди, закопуємо в сніг зайві продукти та деяке спорядження для дороги назад. Позначаємо місце виданими нам бамбуковими палицями з спеціяльною етикеткою з написом нашої команди та вказаним часом повернення.

Складаємо намети та впрягаємося кожен у свої волокуші. Виходимо вже по обіді. Маршрут починається відразу з підвищення. Далі підіймаємось на пологу частину льодовика і рухаємося, поступово набираючи висоту.

По дорозі нам зустрічаються окремі групи, які або спускаються до базового табору, або йдуть догори. Відразу видно те, чи народ побував на вершині, чи ні. Вже в саму ніч доходимо до табору-3, що на висоті 3,400 метрів. Табір розміщений посередині льодовика між лавинними схилами, а перед ним, як на долоні, проглядається Motorcycle Hill. На ньому пізніше загинуть від лавини чотири японські альпіністи. Ввечері з сусіднього схилу зійшли дві невеликі лавини, нагадавши нам, що ми таки в горах… Вночі падав сніг.

7 червня

Вранці Ігор Карабін має намір підніматися далі, однак, після роздумів, вирішуємо зробити лише акліматизаційний вихід до перевалу Windy Corner та занести деяке спорядження, щоб було легше тягнути волокуші за собою, враховуючи небезпечні особливості ляндшафту.

Ми добре пам'ятали, що вже цього року на цьому відрізку загинув один альпініст – через наплечник. Тож виходять усі, крім Карабіна, який залишається в таборі на господарці. Всі піднімаючись у гору почули полегшення через відсутність волокуш, які постійно тягнуть на схилі вниз, а на спуску – б'ють по п'ятах… Погода була сонячна, майже без вітру. Спочатку думали закинути вантаж лише на перевал Motorcycle Hill, однак, зваживши наші сили, погодилися підійматися вище, і успішно подолали крутизну над прірвою. Піднялися на льодовик, що веде до перевалу Windy Corner. Там знайшли біля краю стежки великий камінь і закопали спорядження та провіянт. Коли почали спускатися, погода почала різко псуватися, затягувало хмарами. Тож довелося додати темпу, щоб завчасно, до снігопаду, зійти вниз.

Дотримуючись нашої тактики, рушили в гору по обіді. З волокушами, які були набагато легші, все ж було простіше підійматися. Однак, як проходили схили Squirrel Hil,l волокуші час від часу переверталися і тягли вниз по схилу… Вилізли до місця закидки, розкопали її, перепакували речі до волокуш і стало знов важко йти.

Однак, шлях пролягав вже через довгий язик льодовика з де-не-де відкритими тріщинами і маркованими мостами через них, а зліва високий скелястий схил з небезпекою сходу лавин. Тому на цьому маршруті затримуватися було нерозумно, і всі намагалися рухатися якомога швидше. Далі нас очікував вихід на перевал Windy Corner (4,120 метрів), який славиться своїми шаленими вітрами. Щоправда, цього разу нам дуже пощастило, бо практично вітру не було.

В горах сонце стає небезпечним.

Проте, обвітрені скелі та голе каміння з вилизаним снігом, говорили, що сила вітру тут зазвичай є шаленою… За перевалом нас очікував не кращий маршрут. Знов простягався стрімкий схил, під лавинними ділянками. У кожного волокуші постійно переверталися і ривками тягли вниз по схилу. Після такої „неприємної" ділянки, далі маршрут став пологішим і вже йшов по льодовику, оминаючи закриті тріщини. Всім реально здавалося, що табір-4 (4,330 метрів) є набагато ближче, ніж виявилося насправді… Довелося ще довго місити сніг, а в кінці навіть подолати затяжний, хоч і не стрімкий, але нудний підхід на плато до табору. Усіх тішила думка, що наступного дня буде відпочинок…

8 червня – день відпочинку та відсипання…

9 червня

Через погану прогнозу погоди на висоті в 5-му таборі вирішуємо сидіти в таборі-4, тим більше, що в цей день було весілля рідного брата Ігоря Карабіна – Тараса… Тож Ігор вирішив влаштувати міжнародне свято, яке йому чудово вдалося. До нас на вечірку прийшли поляки, американці, еспанці та словенці. Пізніше з ними ми ще не один раз пере-

(Продовження на стор. 11)

Сходження українців...

(Продовження зі стор. 10)

тнемось на маршруті і будемо допомагати один одному… Під кінець дня в таборі були ще чергові вибори посадника. Тож вся компанія від нас перекочувала на центральну „площу" табору з українським та польським прапорами. Ігор Карабін був одним з кандидатів на цю посаду, але не вистачило кількох голосів.

10 червня

Ставало важко дихати через висоту 4,330 метрів та спеку від сонця, яке нагрівало повітря в наметі. Вирішили зробити знову акліматизаційний вихід на перевал. Вийшли всі, крім Ігоря Карабіна, який залишився на господарці. Йому акліматизація була не потрібна, бо кілька місяців тому був в Андах.

Всі розділилися відповідно до свого темпу сходження. Кияни зупинили сходження і спустилися донизу швидше, а я з Судгою вирішили таки вилізти на перевал по встановлених вже заздалегідь бильцях. Стефан, маючи молоді роки та витривалість, таки рвонув вперед і того ж дня дійшов до 5-го табору, зробивши закидку туди. Я зміг піднятися на перевал, не дивлячись на те, що на досить крутому льодовому схилі в мене тричі злітала ліва кішка. Довелося мені остаточно зупинитися і в напіввисячому положенні змінити викруткою її розмір. На горі зустрів Стефана, який вже повертався з 5-го табору весь в інії. На спуску побачили Судгу, яка ніяк не могла подолати і половини дистанції до перевалу. Вона ледве повзла догори, просячи в мене дати їй спеціяльні пакети для підігріву рук. Я зрозумів, що в неї кепські справи і запропонував спускатися, бо рух у гору займе ще багато часу, і вона остаточно замерзне. На горі був сильний вітер та й ніч з низькою температурою не за горами… Вона подумала і погодилася. Вирішили закопати її речі поряд з початком билець, позначивши це місце. Коли спустилися, вже почав падати сніжок і небо почало затягуватися хмарами. Вночі було суттєво холодніше, ніж у таборах внизу.

11 червня

Вранці виглядає так, що буде досить добра погода. Народ починає вереницями підійматися на перевал. Ігор дізнався, що прогноза на 5-й табір з вершиною на завтра невтішна. Добру погоду обіцяють тільки на 15 червня. Тож вирішуємо не йти, а чекати тут, адже в 5-му таборі сидіти на висоті 5,250 метрів не зовсім затишно і не добре для організму. Втратимо сили і на сходження може їх не вистачити. Тож проводжаємо наших колег-поляків поглядами на перевал, з невідомим відчуттям, чи правильно вони вчинили? Чи, можливо, потрібно було теж виходити з ними і не втрачати можливостей і часу, поки тут погода. Однак, відповідь на наші сумнівні запитання не забарилася нічним рясним снігопадом з вітром, який мало не поламав нам намет. Вночі доводилося розкопувати усі намети.

12 червня

Снігопад продовжувався і вдень. Зранку ніхто не хотів вилазити з наметів. Судга взагалі безвилазно просиділа в своєму наметі цілу добу, нездорово покашлюючи. Це нас почало насторожувати… Цілий день тільки те й робили, що розкопували намети та прислухалися до довколишніх лявин. Три з них були дуже потужні. Я виглянув з намету, з жахом в заметілі намагаючись зрозуміти, чи дійде ударна хвиля до нашого табору чи ні. Гучно наближався звук. Видимість була майже нульова…

Саме в одну з цих лявин, як потім виявилося, потрапили чотири альпіністи. Вони, до речі, були в нас на вечірці, що організовував Ігор кілька днів перед тим. Хлопці вирішили не сидіти дарма і, попри погану погоду в 5-му таборі, вирішили спуститися до 4-го. На спуску їх зняла зі схилу лавина. В заметілі вони не зрозуміли, що сталося. Як пізніше описав один з уцілілих альпіністів: „Мене підхопило і понесло. Я бачив тільки фрагменти „картинки" почергово: чорне і біле. І так мене кидало близько 20 разів. Коли я зупинився, то побачив, що немає наплечника, лямки якого розірвало".

Ще двоє постраждалих: в одного внаслідок лявини була зламана шийка стегна, а в австрійця порвані зв'язки під коліном… Хлопці самі зповзли зі схилу, внизу їх помітили і допомогли дістатися до табору. Наплечники їх залишилися, чорними плямами розкидані по маршруту сходу лявини, як нагадування про цей інцидент. Вночі далі снігопад…

(Продовження в наступному числі)

Прапор України у сніговому таборі.

ГАНТЕР, Ню-Йорк...

(Закінчення зі стор. 9)

вом про Україну виступив проф. Іван Макар. Слава Ткачук доповнила промову про стан теперішньої України, ситуація в якій дуже складна, особливо перед майбутніми виборами.

Успішно виступив дитячий хор під керівництвом Ані Бачинської, виконуючи декілька українських пісень та декламацій.

Тарас Чубай – про культурний резистанс в Україні

Композитор, провідник культового українського гурту „Плач Єремії" народився 21 червня 1970 року у Львові в сім'ї Галини та Григорія Чубаїв. Його батько – відомий поет, автор посмертно виданої збірки поезій „Говорити, мовчати і говорити знову".

Тарас навчався у Львівській музичній школі ім. Соломії Крушельницької. Рок-музикою захопився школярем, а грати на ґітарі навчився за два дні. Ще тоді написав свій перший хіт „Коли до губ твоїх". Закінчив Львівську консерваторію (клясу альта). Брав участь у виступах театру-студії „Не журись". 1990 року разом з Всеволодом Дячишиним створив гурт „Плач Єремії". Дружина Ольга – музичний критик, випускниця Київської консерваторії. Виховують трьох дітей.

Любить музику Мелса Девіса та Девіда Боуї. Для себе, дружини та дітей виконує твори улюбленого Йоґанна Себастіяна Баха. Захоплюється фотографією. Справжнім святом вважає Різдво. Нижче вміщуємо відповіді Т. Чубаєя на запитання Данила Яневського.

Тарас Чубай

– Існує точка зору, згідно з якою Бог спілкується з нами за допомогою звуків та кольорів. За твоїми словами, українці досить далеко відійшли від ідеї Бога – свідченням тому є бездумне споживання „пластикової" культури...

– Перш за все, вони споживають чужий „пластик". І це певний комплекс меншовартости. Давно сказано, що немає пророка у Вітчизні своїй. Українці все ще думають, що все українське – недосконале, треба споживати „заґранічне", „совєтське", „руське", „американське", яке завгодно, але не своє. З цим треба боротися. Як це буде поборене, все решта автоматично стане на свої місця.

– Якщо вже мова зайшла про „заграничне" та „руське"... Один з найбільших музичних геніїв, росіянин Петро Чайковський, абсолютно невіддільний від українського контексту. Українці по всіх світах розкидані, дуже його шанують, не сприймають його як „чужого". Чому саме сьогодні, ми, народ, який століттями мав якнайтісніші культурні, економічні, політичні стосунки з поляками, італійцями, німцями, євреями, росіянами, маємо сприймати це все як „чуже"?

– Воно не є „чуже". Не в тому річ. Йдеться про те, що треба „чужого не навчатись, свого не цуратись". У нас, натомість, починається все не з того, щоб навчатися "чужого", а з того, щоб зректися свого.

– Існує також точка зору, що українська „національна" музика ділиться на „сільську" та „міську". Приклад „міської" – це Левко Дутківський, Володимир Івасюк та їх „наступники". Приклад „сільської" – це безконечні „гей, наливайте", „ой, чий то кінь стоїть" і так далі. Ці два умовні напрямки конфліктні між собою? Взаємодоповнюють одне одного? Який з них сьогодні домінує в українському музичному просторі?

– Почнемо з того, що якраз те, що робив Левко Дутківський, що робила „рання" „Смерічка" – це якраз органічне, цілісне поєднання „сільського" і „міського". Іншими словами – це органічне поєднання „сільської", „етнічної" культури та її „міської" форми, версії. Вони це робили у свій спосіб. Теперішні музиканти це роблять по-своєму. Зараз у мене визріває проєкт з музикантами гурту „Гайдамаки". Ми вже записали пів альбома і плянуємо до початку літа запис завершити і почати виступати з концертними програмами. Ми займаємося саме тим, що піднімаємо пласти забутої пісні і подаємо її в новій версії, в новій „оправі".

– Це будуть пісні надії? Чи знову плач – „Все пропало", „Україна гине"?

– Ні, це будуть лицарські, героїчні пісні. Будуть навіть побутові пісні. Будемо робити з культури не зовсім міської міську, сучасну.

– Сьогодні в Україні, навіть в україномовному середовищі, російськомовна попса фактично забила все, що тільки можна забити. Натомість тут, в США, в україномовному середовищі, за умов абсолютної свободи доступу до російської попси, вона в українському середовищі або незнайома, або немає розповсюдження. Чому це так?

– Тут немає такої кількости радіостанцій і телеканалів, які так забивали б етер, як в Україні. Там що не увімкни, тільки російську попсу й отримаєш. В Україні просто більше нічого немає в теле- та радіопросторі. В маршрутці, ресторані, на базарі, у крамниці... Тут такого немає.

– Але продюсери в Україні – знаю це з власного досвіду – кажуть: люди цього вимагають, ми подаємо в етер лише те, що народ хоче. Це правда чи брехня?

– Це наполовину брехня, а наполовину – правда. Але публіку треба виховувати. Якщо її „посадити" на російську попсу, то вона вже буде „сидіти" на ній, як на наркотикові. І тут є інша проблема – проблема доступу українських виконавців до медіа. Я знаю це і з власного досвіду, і з досвіду моїх друзів-музикантів, як цей доступ унеможливлюється.

– Дутківський, Івасюк, „Смерічка" творили в атмосфері тотального домінування російської мови, російськомовних виконавців...Як це їм вдавалося?

(Закінчення на стор. 13)

Тарас Чубай...

(Закінчення зі стор. 12)

– До певної міри їм щастило. Адже тоді все йшло через Москву. Приїхали вони на конкурс з російською піснею, а їм сказали – ні, давайте українську пісню. Виграли вони конкурс в Москві, тоді їх і в Україні сприйняли. Або, наприклад, „Океан Ельзи". В Москві сподобалося, автоматично сприйнялося і в Україні.

– Москви тепер немає. Чи це означає що українська музика пропала?

– Москви немає, але комплекс меншовартости залишився....

– Чи є сьогодні, з твоєї точки зору, музиканти, які пишуть, творять, не маючи цього комплексу?

– Тут ось в чому річ. Йдеться про тих, хто сприймає, а не про тих, хто творить. Музиканти творять, позбуваючись в собі звички вгоджувати комусь. Але це не означає, що інвестори відразу вкладають в них гроші, купують для них етер, діють за законами видовищної індустрії.

– Що переможе в Україні в кінцевому рахунку? Лінія Дутківського-Івасюка чи лінія Потапа і Насті (попсовий російськомовний дует.- Д.Я.)?

– Без сумніву, добро врешті стане над злом. Нехай вони мають свою публіку. Але нехай буде і крім них щось. Я ні в якому разі не хочу їх заперечити, вимкнути, вигнати. Будь яка культура будь якого народу складається з декількох рівнів. Є „низька" культура, але вона має бути на своєму місці і не бути тотальною. Вона не повинна замінити собою всю культуру.

– Чи можемо ми говорити про те, що українська попса має таке саме право на існування, як Микола Лисенко і Мирослав Скорик чи Святослав Вакарчук і Олег Скрипка?

–Все має право на існування. Не можна нічого заперечувати. Але має бути рівноправність на існування. А цього у нас нема.

– Чи зміниться ситуація на краще, з твого погляду, ближчими роками на терені української естради? Чи так званий шов-бізнес набуде цивілізованих форм?

– Маю надії, що так воно і буде. Хоча на сьогоднішній день прогнози більш ніж песимістичні.

– Цей песимізм пов'язаний з творчою кризою чи з політичними чинниками?

– Без сумніву – з політичними. Все з цим пов'язане.

– Ти віриш в культурний резистанс?

– Я думаю, що він вже почався. Він є, сказати б, in progress. Він всюди. В літературі, в публіцистиці. Це, зрештою, видно з проукраїнських медіа...

– Врешті-решт, музикант Тарас Чубай – реаліст, оптиміст чи песиміст?

– Залежить від настрою. Саме ці настрої я пробую передавати. У всьому, що передаю, має бути присутнім стрижень, струмінь... Сила має бути завжди. Ми маємо бути завжди сильними. Кожний митець в силу свого сприйняття має органічно поєднувати в собі і в своїй творчості краплину меланхолії з оптимізмом та реалізмом.

ВОРЕН, Мишиґен...

(Закінчення зі стор. 9)

зи, публіцистики, наукових статтей, кіносценаріїв та пісень.

Д-р В. Шовкошитний охарактеризував стан в Україні, яка готується до парляментських виборів. Він висловив сподівання, що українці 28 жовтня проголосують за гідних кандидатів, які внесуть позитивні зміни в розвиток історії України. У своїй розповіді гість зупинився також на подіях Чорнобильської трагедії. Завдяки людям доброї волі в світі, серед яких була Уляна Кушнір з Дітройту, було надано необхідну медичну допогу і врятовано життя багатьом людям, особливо дітям, які потерпіли від наслідків Чорнобильської катастрофи.

В мистецькій частині вірш „Вчи українську мову" Людмили Новаринської продеклямувала Лілія Птиць, вокальний ансамбль „Соловейки" в складі Лілії Літинської, Кристі Ольшанської та Н. Марущак з музичним супроводом Ольги Дубрівни-Соловей виконав декілька українських пісень. Учень Денис Слюсар продеклямував вірш В. Шовкошитного „Вставай, Україно!".

Н. Марущак подякувала В. Шовкошитному за змістовну доповідь, а також українським кредитівкам „Самопоміч" та „Будучність" за допомогу у підготуванні свята, декораторові сцени і художникові Романові Бараникові та його помічникам Богданові Неганеву та Ярославові Березовському.

Перед вечерею Владика Олександер Биковець з Української православної церкви св. Андрія Київського патріярхату провів молитву за Україну.

Після вечері молодь мала забаву під гру групи „Джек Пот". Успішне святкування підготували Н. Марущак, Я. Березовський, У. Кушнір, Маруся Зарицька-Червіовська, Роман Колодчин, Любов Лазурко, Віра Крива, Олена Паливода, Руслана Пронько, Катерина Ткачук, Ярослав Савка, Ярослав Стеткевич, Ганна Білинська, Ніна Василькевич, Богдан Кордуба, Рома Дигдало, Роман Лось, Б. Неганів, Євген Репета, Наталія Шморон.

ПОСТАТІ

„Музика була його ранковою, обідньою і вечірньою молитвою“

Микола Мушинка

УЖГОРОД. – 1 березня місцеве Музичне училище імені Дизидора Задора влаштувало наукову конференцію, присвячену 100-річчю від народження Юрія Костюка – визначного закарпатського музиканта.

Відкрив конференцію поет Володимир Новак віршем „До століття Юрія Костюка". Головну доповідь про місце ювілята в історії української музики виголосив автор цієї статті. Свою доповідь він ілюстрував живими спогадами Ю. Костюка з авдіозапису та звуковими репродукціями його творів. Викладач школи Віра Мадяр-Новак підкреслила багатогранний професіоналізм Ю. Костюка, а про окремі гарні діяльності свого земляка зачитали доповіді учні училища і також збагатили конференцію художньою програмою з його творів.

Наступного дня, 2 березня, з ініціятиви голови районної ради Виноградова Олега Любимова велике святкування ювілею Ю. Костюка відбулося в його рідному селі Дротинці (колишна назва – Сірма) Виноградівського району. Крім представників району, в ньому брали участь діячі культури обласного центру (В. Мадяр-Новак, Іван Хланта, Наталія та Іван Ребрики), журналісти обласних газет, радіо та телебачення.

Юрія Костюка (1912-1998) вважають найосвіченішим музикантом Закарпаття. У Празі він здобув п'ять найвищих музичних кваліфікацій – дириґента, скрипаля, віолончеліста, піяніста і музичного педагога.

У 1939 році він викладав музику у Виноградівській учительській семінарії. 30 його учнів загинуло на Красному полі біля Хуста, обороняючи Карпатську Україну перед угорськими окупантами. Їх імена, за списком Ю. Костюка, викарбовано на меморіяльній дощці на чільній стіні школи. В 1944 році він разом з Д. Задором та Петром Милославським видав в Ужгороді збірку „Народні пісні підкарпатських русинів", що містить 149 нотованих пісень. В тому ж році Ю. Костюка було мобілізовано в Угорську армію, з якої він дезертирував і, волею долі, потрапив у Червону армію, а відтак вступив у Чехословацький корпус генерала Людвика Свободи. Там його було призначено капельмайстером військової оркестри, з якою пройшов бойовий шлях від Чернівець до Праги.

Від 1948 року доля Ю. Костюка була пов'язана з Пряшевом, де він прожив пів століття – до смерти 12 липня 1998 року. Тут він 1953 року заснував 60-членний професійний Український народний ансамбль пісні і танцю, який через два роки чехо-словацька влада закрила. В 1956 році Ю. Костюк був співзасновником 80-членного професійного Піддуклянського українського народного ансамблю (ПУНА), який після численних реорганізацій діє донині.

Від 1958 року до відходу на пенсію в році 1987 Ю. Костюк викладав на педагогічному факультету Пряшівського університету; 10 років завідував катедрою музичного виховання. Тут виховав цілу ґенерацію учителів музичного виховання та активних музикантів, за що уряд Словаччини надав йому звання „Заслужений учитель".

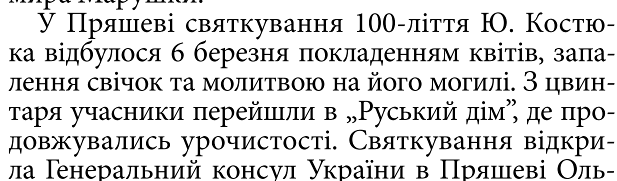
Ю. Костюк видав кілька збірників народних пісень українців Пряшівщини, підручників музичного виховання, методичних посібників та опублікував десятки статтей.

Від 1929 по 1972 рік Ю. Костюк заснував 36 самодіяльних хорових колективів та два професійні; в 38 хорах виступав дириґентом, а в 14 оркестрах – солістом. В українській громаді Словаччини Ю. Костюк тішився заслуженою повагою і неперевершеним авторитетом в питаннях музики. Але от до захисту кандидатської дисертації компартійні влада не допустила його: був релігійною людиною й категорично відмовився вступити в комуністичну партію.

В Україні в совєтські часи Ю. Костюка довго вважали „зрадником батьківщини", оскільки він після Другої світової війни відмовився повернутися „на родину" і залишився „в еміграції". Аж тільки після 1991 року його ім'я поернулося в рідний край.

Центральною подією відзначення 100-річчя від народження музиканта було відкриття меморіяльної дошки на будинку загальноосвітньої школи, у якій в дитинстві навчався Ю. Костюк. Після посвячення дошки двома священиками відбулася Панахида.

Конференція продовжувалася урочистою прорамою, якою керувала заступник директора Виноградівської дитячої музичної школи Наталія Краснай. Виступили В. Мадяр-Новак, автор цієї статті, фольклорист та літературознавець І. Хланта.

Меморіяльна дошка в пам'ять видатного музичного діяча.

З обробками пісень Ю. Костюка ознайомила студентка Дрогобицького музичного училища Наталія Гвоздик та мішаний вокальний квартет Виноградівської дитячої школи мистецтв ім. Бели Бартока, що діє під керівництвом Володимира Марушки.

У Пряшеві святкування 100-ліття Ю. Костюка відбулося 6 березня покладенням квітів, запалення свічок та молитвою на його могилі. З цвинтаря учасники перейшли в „Руський дім", де продовжувались урочистості. Святкування відкрила Генеральний консул України в Пряшеві Оль-

(Закінчення на стор. 15)

UNITED STATES POSTAL SERVICE®

Statement of Ownership, Management, and Circulation (All Periodicals Publications Except Requester Publications)

1. Publication Title	2. Publication Number	3. Filing Date
SVOBODA	5 3 0 - 4 2 0	OCT 3, 2012
4. Issue Frequency: WEEKLY	5. Number of Issues Published Annually: 52	6. Annual Subscription Price: $55.00/MEMBERS $65.00/NON-MEMBERS

7. Complete Mailing Address of Known Office of Publication (Not printer) (Street, city, county, state, and ZIP+4®)
SVOBODA
PO BOX 280, 2200 ROUTE 10, PARSIPPANY NJ 07054

Contact Person: WALTER HONCHARYK
Telephone (Include area code): 973-292-9800

8. Complete Mailing Address of Headquarters or General Business Office of Publisher (Not printer)
UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.
PO BOX 280, 2200 ROUTE 10, PARSIPPANY NJ 07054

9. Full Names and Complete Mailing Addresses of Publisher, Editor, and Managing Editor (Do not leave blank)

Publisher (Name and complete mailing address)
UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.
PO BOX 280, 2200 ROUTE 10, PARSIPPANY NJ 07054

Editor (Name and complete mailing address)
ROMA HADZEWYCZ
SVOBODA, PO BOX 280, 2200 ROUTE 10, PARSIPPANY NJ 07054

Managing Editor (Name and complete mailing address)
(SAME AS ABOVE)

10. Owner (Do not leave blank. If the publication is owned by a corporation, give the name and address of the corporation immediately followed by the names and addresses of all stockholders owning or holding 1 percent or more of the total amount of stock. If not owned by a corporation, give the names and addresses of the individual owners. If owned by a partnership or other unincorporated firm, give its name and address as well as those of each individual owner. If the publication is published by a nonprofit organization, give its name and address.)

Full Name	Complete Mailing Address
UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC	PO BOX 280, 2200 ROUTE 10 PARSIPPANY, NJ 07054

11. Known Bondholders, Mortgagees, and Other Security Holders Owning or Holding 1 Percent or More of Total Amount of Bonds, Mortgages, or Other Securities. If none, check box ☐ None

Full Name	Complete Mailing Address

12. Tax Status (For completion by nonprofit organizations authorized to mail at nonprofit rates) (Check one)
The purpose, function, and nonprofit status of this organization and the exempt status for federal income tax purposes:
XX Has Not Changed During Preceding 12 Months
☐ Has Changed During Preceding 12 Months (Publisher must submit explanation of change with this statement)

PS Form 3526, August 2012 (Page 1 of 3 (Instructions Page 3)) PSN: 7530-01-000-9931 PRIVACY NOTICE: See our privacy policy on www.usps.com

13. Publication Title: SVOBODA
14. Issue Date for Circulation Data Below: OCT 5, 2012

15. Extent and Nature of Circulation	Average No. Copies Each Issue During Preceding 12 Months	No. Copies of Single Issue Published Nearest to Filing Date
a. Total Number of Copies (Net press run)	4,500	4,500
b. Paid Circulation (By Mail and Outside the Mail) (1) Mailed Outside-County Paid Subscriptions Stated on PS Form 3541 (Include paid distribution above nominal rate, advertiser's proof copies, and exchange copies)	3,407	3,407
(2) Mailed In-County Paid Subscriptions Stated on PS Form 3541 (Include paid distribution above nominal rate, advertiser's proof copies, and exchange copies)	0	0
(3) Paid Distribution Outside the Mails Including Sales Through Dealers and Carriers, Street Vendors, Counter Sales, and Other Paid Distribution Outside USPS®	374	374
(4) Paid Distribution by Other Classes of Mail Through the USPS (e.g., First-Class Mail®)	15	15
c. Total Paid Distribution (Sum of 15b (1), (2), (3), and (4))	3,796	3,796
d. Free or Nominal Rate Distribution (By Mail and Outside the Mail) (1) Free or Nominal Rate Outside-County Copies included on PS Form 3541	60	60
(2) Free or Nominal Rate In-County Copies Included on PS Form 3541	0	0
(3) Free or Nominal Rate Copies Mailed at Other Classes Through the USPS (e.g., First-Class Mail)	9	9
(4) Free or Nominal Rate Distribution Outside the Mail (Carriers or other means)	84	84
e. Total Free or Nominal Rate Distribution (Sum of 15d (1), (2), (3) and (4))	153	153
f. Total Distribution (Sum of 15c and 15e)	3,949	3,949
g. Copies not Distributed (See Instructions to Publishers #4 (page #3))	551	551
h. Total (Sum of 15f and g)	4,500	4,500
i. Percent Paid (15c divided by 15f times 100)	96.13%	93.13%

16. ☐ Total circulation includes electronic copies. Report circulation on PS Form 3526-X worksheet.

17. Publication of Statement of Ownership
☒ If the publication is a general publication, publication of this statement is required. Will be printed in the OCT 12, 2012 issue of this publication. ☐ Publication not required.

18. Signature and Title of Editor, Publisher, Business Manager, or Owner: Walter Honchary [signature] ADMINISTRATOR — Date: OCT 3, 2012

I certify that all information furnished on this form is true and complete. I understand that anyone who furnishes false or misleading information on this form or who omits material or information requested on the form may be subject to criminal sanctions (including fines and imprisonment) and/or civil sanctions (including civil penalties).

PS Form 3526, August 2012 (Page 2 of 3)

Дружина „Чорноморської Січі" бере участь в чемпіонаті супер-дивізії

„Чорноморська Січ" – „Вісла, Гарфілд"	*– 0:0*
„Чорноморська Січ" – „Джерзі Шор Бока"	*– 2:0*

8 вересня почалися змагання з копаного м'яча на першість супер-дивізії „Гарден Стейт Сакер Ліги Ню-Джерзі". У них беруть участь 12 найкращих клюбів штату, зокрема три португальські клюби, три польські, один еквадорський (новий член дивізії) та інші.

Дружина „Чорноморської Січі" розпочала змагання на виїзді з відомим провідним клюбом „Вісла Гарфілд". Обидві дружини створили декілька критичних моментів біля воріт суперників, але рахунку не відкрили. Вдало грали в захисті Андрій Панас, Андрій Кудрик і Андрій Мандзій, в нападі – Анатолій Сен, Дмитро Терещук і Микола Куцина.

У Лейквуді „січовики" здобули перемогу в змаганні з дружиною „Джерзі Шор Бока" з вислідом 2:0 завдяки надійній грі захисту (А. Панас, А. Кудрик і А. Мандзій) та воротаря Олександра МакДоналда. Перша половина закінчилася з нічийним рахунком. В другій половині „січовики" додали швидкости, завдяки чому Данило Левицький з гарного подання А. Сена здобув ведення. Господарі провели кілька швидких атак, одначе, їхньому провідному гравцеві Томасові Баніонісові не вдалося здобути ґоля.

Наприкінці зустрічі Д. Терещук з подачі Д. Левицького встановив вислід змагань – 2:0.

В складі української дружини грали О. МакДоналд, А. Кудрик, Роман Табачук, А. Панас, А. Мандзій, М. Куцина, Захар Бакун, А. Сен, Д. Терещук, Олександер Монтоя, Степан Колодій, Марко Гординський, Тарас Оконел, Петро Касіяненко, Михайло Яблонський, Роман Палилик, Юрій Микула, Салім Кудірі, Стефан Аріяс. Управитель команди – Микола Гординський, Богдан Куцина – тренер.

Омелян Твардовський

„Музика була...

(Продовження зі стор. 14)

га Бенч. Після її промови та доповіді автора цієї статті з спогадами про Ю. Костюка виступило кільканадцять його учнів, колег, співробітників та членів його ансамблів. Володимир Любимов, Анна Смотер, Марія Мачошко, Марія Грабовська – говорили про титанічну працю Ю. Костюка в ПУНА. Його учень Даніел Шимчик розповів про його педагогічну діяльність, Анна Галечка та Божена Ганат – про його співпрацю з радіо, Петро Бегені – про співпрацю з ним на ділянці народної художньої самодіяльности. Левко Довгович – про співпрацю Ю. Костюка з хорами „Весни" та „Карпати".

Цікавими були виступи директора Музею української культури в Свиднику Мирослава Сополиги та працівника цього музею Йосифа Вархола про багату спадщину Ю. Костюка в їх музеї. Названа дочка Ю. Костюка Богдана Марець у своєму зворушливому виступі, між іншим, сказала: „Про свого батька я багато чого довідалася лише сьогодні, бо він про себе в сім'ї ніколи не говорив. Я бачила його здебільшого за письмовим столом в його кабінеті над нотами або пишучою машинкою. Лягала спати під звуки його музики, а прокидалась теж під його музику. У нас не було дня, щоб батько не грав. Музика була його ранковою, обідньою та вечірньою молитвою".

Микола Мушинка – доктор філологічних наук, український етнограф і фольклорист, закордонний член-кореспондент Національної Академії Наук України, мешкає у Пряшеві на Словаччині.

Сяє зірка Соломії Крушельницької

Валентина Настіна

СИМФЕРОПІЛЬ. – 24 вересня у Всеукраїнському інформаційно-культурному центрі відбувся вечір пам'яті „Велика серед великих" з нагоди 140-річчя від дня народження славетної української оперної співачки Соломії Крушельницької, у якому взяли участь три випускники Львівської консерваторії ім. Миколи Лисенка, з якою пов'язане ім'я С. Крушельницької, – Заслужена артистка України, солістка Кримської філармонії Наталя Безкоровайна, Заслужений працівник культури України, контрабасист Богдан Безкоровайний і піаністка Ольга Бірючева.

Розпочався вечір з показу документальних кадрів про співачку, чий голос сучасники порівнювали з лірою поета. Про її життя і виконавську майстерність розповів Б. Безкоровайний, а з багатою фонографічною спадщиною, яка є частиною культурних надбань України, ознайомила присутніх студентів і любителів музики Н. Безкоровайна. Високу школу вокального мистецтва Львівської консерваторії, де навчалася С. Крушельницька, а потім працювала викладачем, Н. Безкоровайна засвідчила виконанням української народної пісні „Хусточка".

Концерт клясичного камерного співу продовжили студенти Кримського університету культури, мистецтв і туризму Антоніна Іванова, Маша Щелканова та Анастасія Кравченкова. Вони виконали українські та російські народні пісні і романси в супроводі концертмайстра О. Бірючевої.

Востаннє співачка вийшла на сцену в 1949 році у Великій залі Львівської консерваторії і вкотре покорила публіку надзвичайним голосом і артистизмом. Було їй тоді 77 років. 16 листопада 1952 року її серце перестало битися. Поховано С. Крушельницьку на Личаківському цвинтарі у Львові.

Виступаючи з концертом у Чикаґо в 1927 році, С. Крушельницька записала в американській фірмі „Колюмбія" кілька українських пісень новим, електричним способом. Всього вона зробила 31 запис оперних арій, романсів та українських народних пісень, з яких виготовлено багато плит-копій. Про два таких диски з серії „Перлини світового вокалу. Українська колекція", випущених у Києві, розповіла на вечорі Н. Безкоровайна. Ім'ям С. Крушельницької названі Львівський театр опери та балету, музичне училище в Тернополі, спеціяльна музична школа-десятирічка у Львові, вулиці в містах України, меморіяльні музеї у Львові та селі Біла. У 1991 році в Україні засновано Міжнародний конкурс оперних співаків ім. С. Крушельницької. Її ім'я написане золотими літерами в оперному театрі „Ла Скала" в Італії.

Завершився вечір, як і почався, піснею у виконанні С. Крушельницької. Прозвучав останній запис геніяльної виконавиці, зроблений з 8 по 16 квітня 1951 року в Львові спеціяльно для навчання студентів правильного виконання народних пісень. С. Крушельницькій тоді було 79 років, однак голос її звучав так же сильно, впевнено і красиво, як завжди. Вона співала українську народну пісню „Закувала зозуленька" в обробці Андрія Штогаренка.

Соломія Крушельницька на давній картці.

Учасники вечора в Симферополі (зліва): Маша Щелканова, Антоніна Іванова, Владислав Єрмаков, Наталя Безкоровайна, Богдан Безкоровайний, Ольга Бірючева, Катерина Альохіна, Анна Дрюк, Настя Кривченкова. (Фото: Олекса Носоненко)

В четверту безмежно болючу річницю відходу у вічність
нашого найдорожчого і незабутнього
Мужа, Батька, Діда, Брата і Стрийка

св. п.

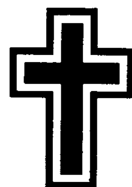
Василя Тершаківця

будуть відправлені
Поминальні Служби Божі в:

- Церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж.
  20 жовтня 2012 року, о год. 7:45 ранку
- Церкві св. Івана Хрестителя у Випані, Н. Дж..
  4 листопада 2012 року, о год. 11:00 ранку

Соборі Входу в Храм Пресвятої Богородиці	Норт Порт, Фла
Соборі св. Юра	Львів, Україна
Церкві Різдва Христового	Тернопіль, Україна
Соборі св. Андрія Первозваного	Підволочиськ, Україна
Храмі Успення Пресвятої Богородиці	Кліцько, Україна

Вічна Йому Пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що
1 вересня, 2012 року, проживши
90 літ, спокійно відійшов у вічність
у присутности родини в Гонолюлю,
Гаваї, дорогий муж, батько, брат,
дідусь і прадідусь

св. п.

Інженер-архітект

Теофіль Григорчак

Т. Грегорчак народився в Румунії, студіював архітектуру в Австрії, де закінчив свої студії у 1950 році. Там оженився і виїхав до Бразилії, де працював по фаху для фірми Petrobraz. У 1963 році з дружиною і дітьми переїхав до США. Реєстрований архітект в Мінесоті, працював для 3M Company як старший архітект. У 1989 році відійшов на пенсію та перебрався на Фльориду., а у 1999 році переїхав на Гаваї. Похорон з усіма церковними обрядами відбувся в Гонолюлю.

у смутку залишилися:

дружина	- Тереса
син	- Петро
доньки	- Тамара і Христина
внуки	- Соня і Фей
правнук	- Максиміліян
сестра	- Евгенія

Вічна Йому пам'ять!

4/18/1922-8/31/2012

У глибокому смутку повідомляємо що
31 Серпня 2012 року у Howell, NJ
на 90-му році життя
відійшла у вічність наша найдорожча
Мама і Бабуся

св. п.

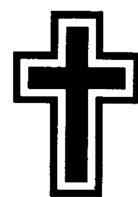
Катерина Янко

З довічною любов'ю залишаються:

син	- Богдан Янко з дружиною Джейн
доньки	- Маріка Силвер з мужем Соні
	- Оксана Джеріна з мужем Чікі
	- Ірина Парді і Таня Янко

восьмеро внуків і шестеро правнуків

Вічна Їй пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що 14 вересня 2012 року,
після довгої хвороби, відійшов у вічність
наш дорогий Муж, Батько, Дід і Прадід

св. п.

Михайло Данилик

нар. 26 травня 1922 року в Лип'ю на Бойківщині в Україні.

Парастас і Панахида відбулись в каплиці на цвинтарі напередодні похорону. В каплиці було багато людей і квітів.

Похоронні відправи відбулися в Українській греко-католицькій церкві св. Покрови в Гюстоні, Тексас. Парафіяни і члени родини провели Покійного на цвинтар, де вже спочиває багато людей з нашої парафії. Там і Михайло буде спочивати.

У великому смутку залишились:

дружина	– Оксана з дому Раєвська
донька	– Галя Філенко-Данилик
зять	– Александер Філенко
внуки	– Тарас Філенко з дружиною Алиссон
	– Андрій Філенко
правнучка	– Меррін Філенко
племінники	– Богдан Данилик
	– Вінцент Де-Неро і дружина Ліса і діти Метю і Александер
племінниця	– Кася з дому Данилик з мужем Люїс Де-Неро

Вічна Йому пам'ять!

У 25-ту завжди пам'ятну річницю відходу на вічний спочинок
нашого найдорожчого і незабутнього
Батька, Дідуся, Брата і Вуйка

св. п.

Ярослава Сабата

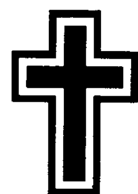
поминальні Служби Божі з Панахидами будуть відправлені
11 жовтня 2012 року в церквах:

- Пресвятого Серця Христового, Johnson City, NY, о год. 7 веч.
- Церкві св. Юра, Львів
- Церкві свв. Петра і Павла, с. Снятинка Дрогобицького р-ну

Просимо о молитви за душу Покійного.

Родина

Вічна Йому пам'ять!

Ділимося сумною вісткою що 14 вересня 2012 року
на 95-му році життя, відійшов у вічність

св. п.

д-р. Теодозій Юрій Крупа

Похоронні відправи відбулися 19 вересня 2012 року в Українській католицькій церкві Св. Івана Хрестителя у Випані, Ню Джерзі, а поховано на цвинтарі св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Ню Джерзі.

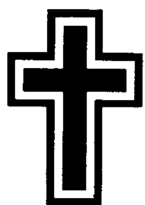
Служба Божа у 40-ий день відходу на вічний спочинок відбудеться в церкві Св. Івана Хрестителя у Випані, Ню Джерзі, в середу, 24 жовтня, о год. 6-ій вечора.

У глибокому смутку залишаються:

дружина	- Любомира
син	- Ярко з дружиною Карен
дочка	- Лариса Слободяник

і родина у Львові, Перемишлі та Канаді.

Вічна Йому пам'ять

Ділимося сумною вісткою,
що в неділю, 5 серпня 2012 року
відійшла у вічність
наша найдорожча Мама, Бабця і Тета,

св. п.

Теодора Марія Сасик

з дому Лейбич

вдова св. п. д-ра Мирослава,
мама св. п. Оксани Куликівської.

Народилася 12 серпня 1921 року на Мразниці, в місті Бориславі в Україні, в патріотичній сім'ї Катерини (з Хортів) та Івана Лейбича.

У 1943 році, разом з чоловіком та донею Оксаною, виїхала з улюбленого Борислава до Відня, Австрія. Недовго після народження доні Тані доля повела Дору з родиною до Буенос-Айресу, Арґентина, а відтак, в 1958 році, до Чикаґо, Ілиной, США, де прожила до останніх літ.

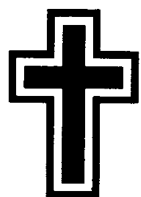
Віддана, працьовита дружина, мама, бабця і тета, гостинна українська господиня, побожна патріотка, буде незабутнім прикладом безумовної та підтримуючої любови усій родині.

Парастас був відслужений 8 серпня 2012 року в похоронному заведенні Музики в Чикаґо.

Похоронні відправи відбулися 9 серпня 2012 року в Українському католицькому соборі Святих Володимира і Ольги, а опісля на цвинтарі Святого Миколая в Чикаґо, де спочила Покійна вічним сном біля мужа.

Залишила в глибокому смутку
доню - Таню з чоловіком Юрієм Кузичем та дітьми Мотрею, з чоловіком Андрієм Малецьким, Маркіяном і Адріяном,
зятя - Григорія Куликівського з дружиною Теофілією та дітьми Олесем і Ларисою,
та ближчу і дальшу родину Лейбичів, Сасиків, Валєрів, Дорчаків, Андрушкових, Ренерів та Зубенків в Америці, Канаді, Арґентині, Німеччині та Україні.

Вічна Її пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що
9 вересня 2012 року відійшов у
вічність дорогий
Муж, Батько, Дідусь і Прадідусь

св.п.

Павло Пришляк

П. Пришляк народився 29 травня 1920 року в Україні. У 1949 році з дружиною Оленою Парашук і сином Миколою іміґрували до США та поселилися в Джерзі Сиτі, Н.Дж.

Павло брав активну участь в будові Української католицької церкви свв. Петра і Павла в Джерзі-Сиτі та Українського народного дому в Джерзі Сиτі. З родиною часто відвідував оселю Спілки Української Молоді (СУМ) та Союзівку.

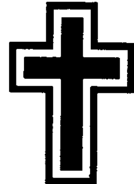
Після відходу на пенсію, Павло з дружиною Оленою перебралися до Венис, Фла., де став активним членом Української католицької церкви св. Марії у Норт-Порті.

Павло з нічим прибув до США та тяжкою працею збудував чудове життя своїй родині. Завжди нагадував нам про про великі можливості в цій країні, та щоб ніколи не забувати близької Його серцю україни. Завжди говорив про свою віру в Бога, про родину, Америку та свою українську спадщину. У старшому віці наш батько часто згадував звірства Другої світової війни, говорив про концентраційні табори – цей незабутній період у нашій історії. Його слова, Його оповідання будуть передані з роду в рід.

У глибокому смутку залишилися:
дружина - Олена, з котрою покійний прожив 68 років
діти - Марія Пришляк-Воусе з мужем Говардом
- Володимир Пришляк з дружиною Геленою
- Михайло Пришляк з дружиною Патрицією і невісткою Синді
внуки - Paul, Laura, Tanya, Nicole and Natasha Boyce; Joseph, Nicholas and Anna Pryszlak; Robert and William Pryszlak,; Ashley and Kimberly Pryszlak.
правнуки - Autumn, Teressa, Joshua, Alexia, Isabella, Charlie, Dominick and Andrew.

Тіло Покійного спочило біля сина Миколи (2005) на Українському цвинтарі св. Андрія у штаті Ню-Йорк.

Вічна Йому пам'ять!

Ділимося сумною вісткою
що в четвер, 20 вересня 2012 року
на 89-му році життя відійшла у вічність
наша дорога Мама і Бабця

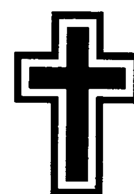
св. п.

Ольга Коршенюк-Джонсон

Похоронні відправи відбулися в понеділок, 24 вересня 2012 року в церкві св. Михаїла в Гартфорді, Конн.

залишилися у глибокому смутку:
донька - Наталька Полак з мужем Лі
внуки - Талія Полак
- Ніна Полак

Вічна Їй пам'ять!

Ділимося сумою вісткою з родиною,
приятелями і знайомими, що 25 серпня 2012 року,
після важкої недуги, відійшла у вічність на
82-му році життя наша найдорожча
Мама, Бабця, Сестра, Тета і Кузина

св. п.

МАРІЯ КАЛЬБА

з дому Цегельська

Покійна народилася 9 вересня 1930 року в Янові, Україна. Батько був бл. п. о. Євген Цегельський а мати бл. п. Ярослава з дому Розлуцька. Марія була членкою 76-го відділу Союзу Українок Америки. Останьо Марія жила в Commerce Township, Mi. з донькою Данусею, зятем Джимом та внуками Лесиком та Ромчиком.

Похоронні відправи відбулися 29 серпня 2012 року в Церкві Св. Йосафата у Воррен, Мишиґен, а похована на Цвинтарі Оливної Гори в Детройті, Мишиґен.

Залишила у глибокому смутку:
сина - Ореста
сина - Ігоря з дружиною Христиною
доньку - Богданну (Данусю) з мужем Джимом
внуків - Александра (Лесика) і Романа (Ромчика)
брата - Юрка Цегельського з дружиною Надею
братанків - Ігоря, Романа, Реню, Аню, Богданну та Стефанію
родини Цегельських і Кальбів та ближчу та дальшу родину в США, Україні, Польщі, Канаді і Молдові.

Вічная Пам'ять!

Шановні читачі!
Висилаючи до „Свободи" спомини і співчуття з приводу відходу своїх близьких і друзів, не забувайте підтримувати видання тижневика пожертвами на пресовий фонд!
Редакція